

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Bydgoszczy

LBY.410.001.01.2022

Pan
Mikołaj Bogdanowicz
Wojewoda Kujawsko-Pomorski

Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki
85-950 Bydgoszcz
ul. Jagiellońska 3

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie oraz realizacja zadań nałożonych na Wojewodę w 2021 r. ustawą o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy ¹ ul. Jagiellońska 3, 85-950 Bydgoszcz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mikołaj Bogdanowicz, Wojewoda Kujawsko - Pomorski ² od 9 grudnia 2015 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Monika Kazimierczak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/4/2022 z 3 stycznia 2022 r.2. Hanna Loch-Klimek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/2/2022 z 3 stycznia 2022 r.3. Jolanta Szydłowska-Hęsiak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/3/2022 z 3 stycznia 2022 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-8)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2021, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/04 województwo kujawsko-pomorskie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz skuteczność podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych;– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, w tym:<ol style="list-style-type: none">a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek;b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie.

¹ Dalej: „KPUW” lub „Urząd”.

² Dalej: „Wojewoda”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm., dalej: „ufp”.

Ponadto w zakresie wywiązywania się Wojewody z obowiązków nałożonych ustawą z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej⁵, ocenie podlegało m.in. przestrzeganie zasad:

- udzielania dofinansowania i dopłaty ze środków Funduszu;
- przekazywania dopłaty;
- wypłaty niewykorzystanych środków Funduszu.

oraz czynności podejmowane przez Wojewodę w związku z niedokonaniem przez organizatorów zwrotu dopłaty, jak i działania kontrolne i sprawozdawcze Wojewody.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2021 r. Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy wykonania planu dochodów;
- szczegółowej kontroli windykacji zaległości;
- analizy stanu należności pozostałych do zapłaty;
- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/04 w trakcie roku budżetowego;
- kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych;
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad;
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia;
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- analizy stanu zobowiązań;
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie, a także realizację zadań nałożonych na Wojewodę w 2021 r. ustawą o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kontrola dochodów budżetu państwa w części 85/04 wykazała, że zostały one zrealizowane w kwotach wyższych od zaplanowanych na 2021 r. o 45 840,5 tys. zł. Na podstawie analizy wybranej próby 31% zaległych należności budżetowych stwierdzono, że – z wyjątkiem nieuzasadnionej w jednym przypadku zwłoki pomiędzy

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 717, ze zm., dalej: „ustawa o Funduszu”.

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

kolejnymi czynnościami windykacyjnymi podejmowano właściwe działania w celu skutecznego ich wyegzekwowania. W toku podjętych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie umarzania i rozkładania należności na raty. W wyniku kontroli 14,3% wydatków budżetu państwa zrealizowanych w części 85/04 i 8,8% wydatków Urzędu stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ufp i aktach wykonawczych, z wyłączeniem wydatków na wypłatę odszkodowań w łącznej wysokości 4 217,0 tys. zł, z tytułu przejęcia na rzecz Skarbu Państwa prawa własności nieruchomości⁷. Powyższe wydatki poniesiono z przekroczeniem terminu ich wymagalności, skutkiem czego była konieczność wypłacenia odsetek za zwłokę w wysokości 65,0 tys. zł. Po terminie zapłacono ratę polisy ubezpieczeniowej w kwocie 23,3 tys. zł. Działaniami tymi naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp. Zobowiązanie w wysokości 4 217,0 tys. zł zaciągnięto z przekroczeniem planu finansowego, co było niezgodne z art. 46 ust. 1 ufp.

Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Wojewoda rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust.1 i2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/04.

Pozostałe stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły naruszenia art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸, w związku z nieujęciem w księgach rachunkowych zobowiązań powstałych:

- w styczniu i w lutym 2021 r. w łącznej kwocie 4 217,0 tys. zł, skutkiem czego nie wykazano w miesięcznych sprawozdaniach Rb-28 za styczeń 2021 r. kwoty 2 310,6 tys. zł oraz za miesiące od lutego do maja 2021 r. kwoty 4 217,0 tys. zł, a także nie wykazano zobowiązań wymagalnych w kwocie 4 217,0 tys. zł w sprawozdaniu Rb-Z za I kwartał 2021 r.;
- w lutym 2021 r. w kwocie 23,3 tys. zł, skutkiem czego nie wykazano ww. kwoty w sprawozdaniu Rb-28 złożonym za ten miesiąc.

Pomimo ww. nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sporządzone przez dysponenta części 85/04 oraz Urząd sprawozdania budżetowe za rok 2021 i w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r.

Skala stwierdzonych nieprawidłowości nie miała wpływu na kontrolowaną działalność i nie spowodowała obniżenia pozytywnej oceny wykonania budżetu państwa w części 85/04.

Wojewoda w sposób legalny i rzetelny wywiązał się w z zadań nałożonych na niego ustawą o Funduszu.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r.¹⁰ dochody budżetu państwa w części 85/04 zostały ustalone w wysokości 93 356,0 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 139 196,5 tys. zł, co stanowiło 149,1% kwoty zaplanowanej i 124,8% dochodów osiągniętych w 2020 r. (111 552,6 tys. zł).

⁷ Na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1836), dalej: „ustawa o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego”.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., dalej: „ustawa o rachunkowości”.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dz. U. poz. 190, ze zm., dalej: „ustawa budżetowa”.

Wyższa od planowanej realizacja dochodów wynikała przede wszystkim z wyższych o 16 076,9 tys. zł dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego¹¹ (§ 2350) w zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami (rozdz. 70005). Ponadto w planie dochodów nie uwzględniono osiągniętych w 2021 r. dochodów z tytułu odsetek od świadczeń rodzinnych w kwocie 17 260,8 tys. zł, a także wpływów ze zwrotów dotacji oraz płatności od świadczeń wychowawczych i świadczeń rodzinnych w kwocie 2 302,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 147-163, 207-216, 579-581, 594-607)

Głównymi źródłami dochodów budżetowych (stanowiącymi 91,6% wartości ogółem) były:

- dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jst (§ 2350) w kwocie 80 838,2 tys. zł (58,1%), w tym 66 076,9 tys. zł z tytułu gospodarowania przez jst gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa (rozdz. 70005) i 11 259,4 tys. zł z tytułu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozdz. 85502);
- wpływy z różnych opłat (§ 0690) w kwocie 21 709,0 tys. zł (15,6%), w tym 15 222,2 tys. zł z tytułu opłat pobieranych przez powiatowe inspekcje weterynaryjne (rozdz. 01034) i 3 770,5 tys. zł z tytułu opłat pobieranych przez Urząd (rozdz. 75011);
- wpływy z pozostałych odsetek (§ 0920) w kwocie 17 260,8 tys. zł (12,4%) z tytułu odsetek od świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozdz. 85502);
- wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) w kwocie 4 778,3 tys. zł (3,4% w rozdz. 75011);
- wpływy z usług (§ 0830) w kwocie 2 937,3 tys. zł (2,1%) z tytułu usług realizowanych przez inspekcję sanitarną (rozdz. 85132).

(akta kontroli str. 207-216, 594-607)

Na koniec 2021 r. w części 85/04 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1 030 904,8 tys. zł, w tym zaległości netto 1 010 403,9 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. należności ogółem były wyższe o 68 650,0 tys. zł, tj. o 7,1%, a zaległości netto wyższe o 66 185,3 tys. zł, tj. o 7,0%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze:

- zwiększenia o 50 429,5 tys. zł tj. o 5,5% należności pozostałych do zapłaty z tytułu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozdz. 85502). Należności z tego tytułu, wynoszące 972 314,7 tys. zł, stanowiły 94,3% wszystkich należności ogółem;
- zwiększenia o 17 451,0 tys. zł, tj. o 75,1% należności pozostałych z tytułu gospodarowania przez powiaty nieruchomościami Skarbu Państwa (rozdz. 70005, § 2350). Należności z tego tytułu wynoszące 40 681,5 tys. zł, stanowiły 4,0% wszystkich należności ogółem.

(akta kontroli str. 220-225, 228-230, 579-581, 594-607)

Dochody KPUW (jako obsługującego dysponenta III stopnia) w 2021 r. wyniosły 11 473,1 tys. zł i stanowiły 151,8% planu (7 560,0 tys. zł) oraz 142,5% dochodów zrealizowanych w 2020 r. (8 049,4 tys. zł). Najwyższe dochody uzyskano z tytułu wpływów z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) –

¹¹ Dalej: „jst”.

4 778,3 tys. zł (41,7% dochodów), wpływów z różnych opłat (§ 0690 w rozdz. 75011) – 3 770,5 tys. zł (32,9% dochodów) i wpłat środków pozostałych po likwidacji przedsiębiorstw (§ 0810) – 1 005,0 tys. zł (8,8% dochodów). Wyższe od przewidywanego wykonanie planu dochodów wynikało m.in. ze: sprzedaży składników majątku Skarbu Państwa po zlikwidowanym przedsiębiorstwie (rozd. 70005), zwiększonych wpływów z tytułu opłat za zezwolenie na pracę dla cudzoziemców, kart pobytu i opłat paszportowych (rozd. 75011) oraz zwiększonych wpływów z tytułu grzywien nakładanych w celu przymuszenia do wykonania obowiązku zaszczepienia małoletniego dziecka, opłat za wpis do rejestru podmiotów leczniczych i opłat za ustalenie zdarzeń medycznych (rozd. 85195). Dochody KPUW stanowiły 8,2% dochodów ogółem części 85/04 budżetu państwa.

(akta kontroli str. 217-219, 344-346, 676-678, 686-691)

Na koniec 2021 r. w Urzędzie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 5 684,6 tys. zł (w tym zaległości netto 3 800,3 tys. zł), z których 32,9% (1 868,8 tys. zł) dotyczyło wpływów z różnych opłat (§ 0690 w rozdz. 71015), a 26,8% (1 525,0 tys. zł) wpływów z pozostałych odsetek (§ 0920 w rozdz. 70005 i 75011). W porównaniu do 2020 r. należności ogółem były wyższe o 502,9 tys. zł, tj. 9,7%, natomiast zaległości netto niższe o 137,4 tys. zł, tj. 3,5%.

(akta kontroli str. 226-227, 676-678, 686-691)

Na koniec 2021 r. Urząd posiadał należności przejęte¹², które na 31 grudnia 2021 r. wynosiły 898,9 tys. zł. Należności przekazano Wojewodzie na podstawie dokumentów księgowych umożliwiających ich ujęcie w ewidencji księgowej¹³ i prowadzenie czynności egzekucyjnych. Dochód uzyskany z tego tytułu w 2021 r. wyniósł 1,3 tys. zł¹⁴.

(akta kontroli str. 264, 280-281, 293-299, 341, 347-349)

W księgach rachunkowych dysponenta trzeciego stopnia w Urzędzie dokonywano przypisu należności z tytułu kosztów postępowania przed Wojewódzką Komisją ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych¹⁵, o których mowa w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹⁶. Na koniec 2021 r. należności pozostałe do zapłaty i zaległości z tego tytułu wyniosły 2,3 tys. zł. Świadczy to o realizacji wniosku pokontrolnego, sformułowanego przez NIK, w wyniku ustaleń poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa w części 85/04, przeprowadzonej przez NIK za 2020 r., a dotyczącego ujmowania w księgach rachunkowych Urzędu należności z tytułu kosztów postępowania w sprawach o zdarzenia medyczne, po uprzednim pozyskaniu od Wojewódzkiej Komisji stosownej dokumentacji. W trakcie kontroli ustalono, że w 2021 r. przez sekretariat Wojewódzkiej Komisji¹⁷ do komórki do spraw księgowości Urzędu przekazywane były odpisy zarządzeń przewodniczących składów orzekających Wojewódzkiej Komisji, umożliwiające dokonywanie w księgach rachunkowych Urzędu przypisu należności z tytułu kosztów postępowania przed Wojewódzką Komisją, w tym o kosztach opinii lekarza specjalisty lub konsultanta.

(akta kontroli str. 262,265-278, 282, 341, 396-404)

¹² W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 16 marca 2012 r. o likwidacji delegatur terenowych ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa (Dz. U. poz. 459).

¹³ Kwota przypisanych należności wynosiła 959,9 tys. zł. Przypis w formie bilansu otwarcia został wprowadzony w grudniu 2012 r. w wysokości 947,4 tys. zł. Pozostała kwota w wysokości 12,4 tys. zł z uwagi na udzielenie ulgi w spłacie została zaksięgowana na koncie 226 – długoterminowe należności budżetowe.

¹⁴ Kwota dochodu z tego tytułu uzyskana w 2020 r. wyniosła 76,0 tys. zł.

¹⁵ Dalej „Wojewódzka Komisja”.

¹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 849.

¹⁷ Obsługę Wojewódzkiej Komisji zapewnia Wydział Zdrowia Urzędu.

Rzetelność czynności podejmowanych przez kontrolowaną jednostkę dla odzyskania należności sprawdzono na próbie pięciu dłużników zalegających z płatnościami na łączną kwotę 1 177,41 tys. zł (31% zaległości z tytułu dochodów budżetowych Urzędu)¹⁸. Badanie wykazało, że w sprawach tych prowadzono systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa, nie dopuszczając do ich przedawnienia. Ustalono, że zaległości zostały przypisane w księgach rachunkowych w prawidłowej wysokości i we właściwym okresie sprawozdawczym. Dokumentowano poszczególne czynności oraz monitorowano działania egzekucyjne i ich efektywność¹⁹. W dwóch badanych przypadkach egzekucja był skuteczna – w 2021 r. uzyskany dochód wyniósł łącznie 4,2 tys. zł²⁰. Nieskuteczność windykacji trzech z pięciu badanych spraw²¹ była spowodowana czynnikami niezależnymi od Wojewody, w szczególności brakiem majątku podlegającego egzekucji. W trakcie kontroli stwierdzono, że w czterech przypadkach prawidłowo podejmowano działania windykacyjne i egzekucyjne oraz na bieżąco monitorowano stan trwających postępowań egzekucyjnych. W jednym przypadku stwierdzono nieuzasadnioną zwłokę pomiędzy kolejnymi czynnościami windykacyjnymi, wynoszącą prawie dwa lata, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 13-70, 265-278, 280-282, 300-322, 325-328)

W 2021 r. w KPUW nie wystąpiły należności, które uległy przedawnieniu. W 2021 r. z ksiąg rachunkowych Urzędu w zakresie dysponenta trzeciego stopnia nie spisano żadnych należności.

(akta kontroli str. 261, 264, 325)

W kontrolowanym okresie udzielano ulg w postaci umorzenia w części oraz rozłożenia na raty należności pieniężnych. Łączna wartość należności umorzonych lub rozłożonych na raty w 2021 r. wyniosła 170,0 tys. zł²². W Urzędzie nie opracowano procedury umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych. Postępowania administracyjne w tym zakresie prowadzone były na podstawie właściwych ustaw i rozporządzeń.

Analizą działań w przedmiocie umarzania oraz rozkładania na raty należności z tytułu dochodów budżetowych wykazała, że objęto wszystkie postępowania prowadzone w tych sprawach. Stwierdzono, że podejmując decyzje ustalano stan faktyczny i wyjaśniano wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności sytuację finansową i majątkową zobowiązanych oraz możliwość wyegzekwowania należności. We wszystkich sprawach wystąpiły przesłanki uzasadniające udzielenie ulg²³ określone w art. 57 lub 64 ufp. Postępowania prowadzono z zachowaniem terminów i zasad określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego²⁴, a rozłożenie na raty i umorzenie ww. należności prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Urzędu.

¹⁸ Trzy kontrolowane zaległości dotyczyły należności przejętych po zlikwidowanej delegaturze terenowej ministra właściwego ds. Skarbu Państwa, jedna kary nałożonej decyzją Wojewody za prowadzenie bez zezwolenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym oraz osobom w podeszłym wieku i jedna należności z tytułu zawartej ugody dot. należności Skarbu Państwa.

¹⁹ W Urzędzie nie opracowano procedury przekazywania dokumentów i dochodzenia należności. Obieg dokumentów i informacji dotyczących należności odbywał się zgodnie z instrukcją kancelaryjną i ogólnymi zasadami wynikającymi z obiegu dokumentów.

²⁰ Od dłużnika Z.Ł. – 3 139,98 zł w rozdziale 75011 w § 0920 - pozostałe odsetki i od dłużnika T.A. – 1 032,42 zł w rozdziale 70005 w §§ 0920 - pozostałe odsetki i § 0640 - wpływ z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień.

²¹ W tym dwóch należności przejętych od zlikwidowanej delegatury Ministerstwa Skarbu Państwa w Toruniu.

²² W 2021 r. wydano jedną decyzję o umorzeniu części należności - kwota umorzonych należności wyniosła 20,0 tys. zł. Ponadto wydano trzy decyzje o rozłożeniu należności na raty. W zależności od możliwości finansowych wnioskodawców harmonogram spłaty należności obejmował od 100 do 125 rat w wysokości od 400 zł do 500 zł. Łączna kwota należności rozłożonych na raty wyniosła 150,0 tys. zł.

²³ Przesłankami udzielenia ulgi w formie umorzenia należności w całości lub części była w szczególności trudna sytuacja materialna, brak majątku ruchomego lub nieruchomego, zły stan zdrowia wnioskodawcy lub członka jego rodziny.

²⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

(akta kontroli str. 325-329, 331-337)

W Urzędzie w 2021 r. wystąpił jeden przypadek zawarcia ugody sądowej w sprawie spornej należności cywilnoprawnej²⁵. Analiza przedmiotowej ugody wykazała, że zgodnie z art. 54a upf przed jej zawarciem dokonano pisemnej oceny, że skutki ugody sądowej są dla Skarbu Państwa – Wojewody Kujawsko-Pomorskiego - korzystniejsze, niż prawdopodobny wynik postępowania sądowego. Z uwagi na niską kwotę należności głównej (23,0 tys. zł) nie skorzystano z możliwości uzyskania opinii prawnej od Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej odnośnie do zabezpieczenia praw i interesów Skarbu Państwa w projektowanej ugodzie.

(akta kontroli str. 283-291)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Stwierdzone
nieprawidłowości

Wobec jednego z dłużników²⁶ (zaległość z tytułu należności przejętej po likwidacji delegatury terenowej ministra właściwego ds. Skarbu Państwa dotycząca wierzytelności po zlikwidowanym przedsiębiorstwie nasiennym, która na koniec 2021 r. wynosiła łącznie 297,3 tys. zł²⁷) przez okres prawie dwóch lat Wojewoda nie podejmował żadnych działań mających na celu windykację wskazanej wierzytelności. Ostatnie czynności w sprawie zostały podjęte 10 marca 2020 r. i obejmowały:

- wystąpienie do Sądu Rejonowego o informację, czy przed Sądem toczyło się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku bądź odrzucenie spadku po dłużnicze; w odpowiedzi Sąd wezwał do uzupełnienia braków – wpływ pisma do KPUW 14 kwietnia 2020 r.²⁸;
- wystąpienie do Ministerstwa Aktywów Państwowych o wskazanie, czy (wobec podanych w piśmie okoliczności) należności powinny zostać umorzone przez Wojewodę; w odpowiedzi Ministerstwo wyjaśniło, że nie jest właściwe w przedmiotowej sprawie – wpływ odpowiedzi do KPUW 26 marca 2020 r.;
- wystąpienie z wnioskiem o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców dotyczących dłużniczki (czy osoba żyje) – odpowiedź z 16 marca 2020 r. wpłynęła do Urzędu 24 marca 2020 r.

W informacji przekazanej przez Wydział Nadzoru i Kontroli²⁹ Dyrektor Biura Finansowo-Inwestycyjnego³⁰, dotyczącej podjętych lub podejmowanych w 2021 r. działań mających na celu windykację wierzytelności Skarbu Państwa, w odniesieniu do ww. dłużnika wskazano, że *prowadząca sprawę radca prawny – pełnomocnik Wojewody złożyła wniosek do Sądu Okręgowego o ponowne wydanie utraconego tytułu wykonawczego (wyroku w sprawie o sygn. akt IX GC 3113/92). Wniosek złożono po uzyskaniu w marcu 2020 r. negatywnej odpowiedzi z Ministerstwa Aktywów Państwowych w sprawie umorzenia przedawnionych wierzytelności. Po uzyskaniu tytułu wykonawczego pełnomocnik wystąpi z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz Skarbu Państwa – Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeciwko (...) spadkobiercy po dłużniku (...).*

W trakcie czynności kontrolnych Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli wyjaśnił natomiast, że w 2021 r. prowadząca sprawę przygotowała projekt wniosku o ponowne

²⁵ Ugoda została zawarta 24 listopada 2021 r. przed Sądem Rejonowym w Inowrocławiu i dotyczyła zapłaty ekwiwalentu za nielegalne pozyskanie zwierzyny łownej. W ugodzie wskazano, że na całkowite zaspokojenie roszczeń związanych z przedmiotem rozprawy pozwany zapłaci na rzecz Skarbu Państwa – Wojewody Kujawsko-Pomorskiego kwotę 10,0 tys. zł, płatną do 31 grudnia 2021 r. Kwota ugody przelewem z 14 grudnia 2021 r. wpłynęła na konto Urzędu.

²⁶ Znak sprawy: WNK.VI.0551.173.2019.

²⁷ Z czego 39,7 tys. zł stanowiła należność przejęta, 254,3 tys. zł odsetki, 3,3 tys. zł koszty zastępstwa procesowego.

²⁸ Podanie daty zgonu i pełnego adresu zamieszkania

²⁹ Pismem znak WNK.VI.0551.147.2021 z 16 grudnia 2021 r.

³⁰ Dalej: „BFI”.

wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego wraz z wnioskiem o wydanie klauzuli wykonalności, jednak finalnie wniosek został złożony w marcu 2022 r.³¹.

(akta kontroli str. 311-314, 357-361, 363-378)

NIK stoi na stanowisku, że przy ocenie rzetelności podejmowanych działań w przypadku dochodzenia należności istotna jest sprawność działania jednostki w podejmowaniu czynności mających jak najszybciej doprowadzić do uregulowania należności, której termin zapłaty minął. W tym wypadku, okresy zwłoki bez obiektywnego i jednoznacznego uzasadnienia, należy uznać za niepotrzebne przedłużanie procesu windykacji należności, co może skutkować późniejszymi problemami z jej pełnym wyegzekwowaniem.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodzenia należności.

Na podstawie badanej próby nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie umarzania i rozkładania należności na raty. Stwierdzona w jednym przypadku nieprawidłowość, polegająca na nieuzasadnionej zwłoce pomiędzy kolejnymi czynnościami windykacyjnymi, ze względu na jej znikomy udział w zaległych należnościach budżetowych w części 85/04, nie wpłynęła na ogólną ocenę działań windykacyjnych dysponenta części.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

2.1.1. W 2021 r. wydatki w części 85/04 wyniosły 4 434 171,6 tys. zł³², co stanowiło 108,5% planu określonego w ustawie budżetowej (4 086 322,0 tys. zł) i 99,2% planu po zmianach (4 469 801,4 tys. zł). W porównaniu do 2020 r. wydatki były niższe o 3 731,5 tys. zł, tj. o 0,08%. Spadek wydatków w części 85/04 spowodowany był głównie niższymi wydatkami poniesionymi na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej) oraz świadczenie wychowawcze 500+.

W 2021 r. środkami budżetowymi sfinansowano głównie (97,3% wydatków części) zadania z zakresu:

- rodziny (68,3% w dz. 855), na którą wydatkowano 3 027 018,4 tys. zł (99,6% planu po zmianach), z czego 2 112 509,0 tys. zł przeznaczono na wypłatę świadczeń wychowawczych (rozd. 85501), a 863 090,3 tys. zł na wypłatę świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego (rozd. 85502);
- pomocy społecznej (7,4% w dz. 852), na którą wydatkowano 326 544,6 tys. zł (98,2 % planu po zmianach), z czego 59 959,1 tys. zł wydatkowano na zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (rozd. 85214), 54 462,2 tys. zł na zasiłki stałe (rozd. 85216) oraz 49 541,1 tys. zł na domy pomocy społecznej (rozd. 85202);
- ochrony zdrowia (7,4% w dz. 851), na którą wydatkowano 326 187,1 tys. zł (99,2% planu po zmianach), z czego 139 747,5 tys. zł wydatkowano na ratownictwo medyczne (rozd. 85141), 104 092,9 tys. zł na Inspekcję Sanitarną (rozd. 85132), 64 092,7 tys. zł na składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (rozd. 85156);

³¹ Wniosek z 22 lutego 2022 r., data nadania 7 marca 2022 r.

³² Wraz z wydatkami niewygasającymi.

- rolnictwa i łowiectwa (4,6% w dz. 010), na które wydatkowano 203 366,3 tys. zł (99,5% planu po zmianach), z czego 93 605,6 tys. zł na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (§ 2010 w rozdz. 01095), 38 743,1 tys. zł na powiatowe inspektoraty weterynarii (rozdz. 01034), a 34 317,1 tys. zł na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badanie monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego (rozdz. 01022);
- bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej (4,1% w dz. 754), na które wydatkowano 182 347,6 tys. zł (100% planu po zmianach), z czego 160 290,3 tys. zł na komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej (rozdz. 75411);
- oświaty i wychowania (2,6% w dz. 801), na którą wydatkowano 116 184,1 tys. zł (99,4% planu po zmianach), z czego 59 240,5 tys. zł wykorzystano na przedszkola (rozdz. 80104);
- administracji publicznej (2,2% w dz. 750), na którą wydatkowano 99 206,5 tys. zł (98,9% planu po zmianach), w tym 86 733,3 tys. zł wydatkowano na urzędy wojewódzkie (w rozdz. 75011);
- transportu i łączności (0,7% w dz. 600), na który wydatkowano 32 833,2 tys. zł (78,1% planu po zmianach), w tym 25 728,8 tys. zł wydatkowano na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe (rozdz. 60003).

(akta kontroli str. 964-996, 1067-1098, 1315-1361)

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki zostały zwiększone w trakcie roku *per saldo* o 383 479,4 tys. zł, tj. o 9,4%, z tego zwiększone o: 466 166,6 tys. zł z tytułu rezerw celowych, 2 646,9 tys. zł z rezerwy ogólnej oraz zmniejszone o 73 310,0 tys. zł w ramach przeniesienia do części 73 Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz zmniejszone o 12 024,1 tys. zł w ramach rozdysponowania blokad środków budżetowych.

(akta kontroli str. 1315-1352)

Dotacje zwiększone zostały o 303 146,5 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych o 1 344,6 tys. zł, wydatki bieżące o 52 717,1 tys. zł, a wydatki majątkowe o 26 271,2 tys. zł.

Wydatki były niższe od planowanych o 35 629,8 tys. zł, co stanowiło 0,8% planu po zmianach, m.in. na skutek niewykorzystania środków na dopłaty do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej, związanego z ograniczeniami spowodowanymi stanem epidemii COVID-19, zaplanowania wydatków na wypłatę świadczeń wychowawczych i rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które nie zostały przyznane do końca roku, niewykorzystania środków na wypłaty zasiłków okresowych i stałych, na skutek braku możliwości oszacowania liczby osób kwalifikujących się do przyznania pomocy. Niższe wykonanie wynikało także z mniejszej, niż planowano na etapie składania ofert konkursowych, liczby dzieci w wieku do lat 3 uczęszczających do instytucji opieki oraz rotacji pracowników powodującej okresowe wakaty na stanowiskach dyspozytorów medycznych.

(akta kontroli str. 1354-1361, 2656-2657, 2661-2663)

Prezes Rady Ministrów nie wydał polecenia Wojewodzie³³ dotyczącego wypłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli str. 1230, 1232)

Badaniem w zakresie prawidłowości wydatkowania środków z rezerw celowych³⁴ objęto dziewięć decyzji zwiększających plan wydatków³⁵ o łączną kwotę 60 278,2 tys. zł³⁶, tj. 15,7% środków, które zwiększyły wydatki części. Wnioskowanie o środki z rezerw wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe, a kwoty zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Po otrzymaniu ww. decyzji zwiększających plan wydatków wprowadzano odpowiednio zmiany w planie finansowym jednostki.

Środkami z rezerw celowych (poz. 8³⁷, 25³⁸, 26³⁹, 64⁴⁰) dofinansowano m.in. zadania, na skutek których:

- zakupiono siedem pojazdów⁴¹ na potrzeby Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu;
- 2 405 osobom przyznano świadczenia w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 680 szkół zapewniło dostęp do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych dla 164 514 uczniów oraz 17 044 dzieci skorzystało ze stypendium;
- sfinansowano podwyżki wraz z pochodnymi dla 719 pracowników (712,51 etatów) wykonujących zawód medyczny i pracowników działalności podstawowej stacji sanitarno-epidemiologicznych w województwie oraz zakupiono licencję oprogramowania dla wszystkich jednostek Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- utrzymywano 93 zespoły ratownictwa medycznego.

(akta kontroli str. 1827-1860, 2224-2330, 2786)

Ustalono także, że z rezerwy celowej poz. 16⁴² w dniach 18 i 30 czerwca 2021 r. wypłacono podmiotom uprawnionym odszkodowania w łącznej wysokości 4 217,0 tys. zł z tytułu przejęcia na rzecz Skarbu Państwa, prawa własności nieruchomości, na podstawie ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego. W decyzjach ustalających odszkodowanie⁴³, wydanych 7 stycznia 2021 r., wskazano, że odszkodowanie zostanie wypłacone przez Wojewodę w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzje stały się ostateczne. W terminie, w którym przedmiotowe decyzje stały się ostateczne, a więc skonkretyzowaniu uległo zobowiązanie Wojewody do wypłaty odszkodowań, plan

³³ Na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm).

³⁴ Poz. 8, 16, 25, 26, 64.

³⁵ W rozdziałach: 75410 (poz. 8), 70005 (poz. 16), 85228 (poz. 25), 80153 i 85415 (poz. 26), 85132 i 85141 (poz. 64).

³⁶ Z objętych badaniem kwot rezerw z decyzji w wysokości 60 909,6 tys. zł, środki w kwocie 631,4 tys. zł zgłoszono do blokady.

³⁷ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

³⁸ Środki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej oraz na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

³⁹ Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, realizację programu rządowego "Aktywna Tablica", a także programów rządowych z zakresu edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży

⁴⁰ Środki na zadania w obszarze zdrowia.

⁴¹ M.in. ciężkiego samochodu ratownictwa technicznego do usuwania skutków kolizji drogowych, średniego samochodu specjalnego pożarniczego ratowniczo-gaśniczego, samochodu z podnośnikiem hydraulicznym, samochodu z drabiną mechaniczną.

⁴² Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa.

⁴³ Nr WIR.III.7570.488.2019.MB, WIR.III.7570.489.2019.MB, WIR.III.7570.490.2019.MB, WIR.III.7570.491.2019.MB, WIR.III.7570.492.2019.MB, WIR.III.7570.493.2019.MB.

rezerwy celowej budżetu państwa na 2021 r., część 83, poz. 54 pn. „wypłata odszkodowań przez wojewodów za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągi stanowiące inwestycje towarzyszące budowie gazoportu w Świnoujściu oraz na odszkodowania za nieruchomości pozyskiwane pod realizację strategicznych inwestycji w sektorze naftowym” przewidywał kwotę na wypłatę odszkodowań z ww. tytułu jedynie w wysokości 1 309,0 tys. zł. Zatem zaciągnięcie przez Wojewodę ww. zobowiązań nastąpiło z naruszeniem art. 46 ust. 1 ufp, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1861-2223)

Badaniem w zakresie prawidłowości przeniesień środków z rezerwy ogólnej objęto pięć decyzji zwiększających plan wydatków⁴⁴ na łączną kwotę 2 646,9 tys. zł (100% planu po zmianach), kwota niewykorzystanych środków w wysokości 23,7 tys. zł została decyzją Wojewody⁴⁵ zablokowana. Zapotrzebowanie na środki było celowe, a kwoty zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań wskazanych w decyzjach na łączną kwotę 2 544,6 tys. zł⁴⁶ (96,1%).

(akta kontroli str. 2391-2578)

Zgodnie z załącznikiem Nr 1 do Uchwały Rady Ministrów z 9 września 2021 r.⁴⁷, Wojewodzie przyznano kwotę 100,0 tys. zł z ogólnej rezerwy budżetowej z przeznaczeniem na realizację rządowego programu „Pomoc dla Afganistanu”⁴⁸. Wojewoda nie wystąpił do Ministra Finansów o wydanie decyzji budżetowej zwiększającej plan finansowy o środki przyznane ww. Uchwałą Rady Ministrów, gdyż żadna jednostka samorządu terytorialnego w województwie nie złożyła wniosku o przyznanie dotacji na realizację ww. Programu.

(akta kontroli str. 2719-2730)

W 2021 r. Wojewoda pięcioma decyzjami dokonał blokady wydatków w trybie art. 177 ufp na łączną kwotę 12 024,1 tys. zł.⁴⁹

Największe, pod względem kwoty, wydatki objęte blokadą dotyczyły:

- 4 500,0 tys. zł (rozdział 85214) nadmiaru środków na wypłatę zasiłków okresowych w części gwarantowanej z budżetu państwa;
- 2 000,0 tys. zł (rozdz. 85501) nadmiaru środków na wypłatę świadczeń wychowawczych w części gwarantowanej z budżetu państwa;
- 1 827,2 tys. zł (rozdz. 85216) nadmiaru środków na wypłatę zasiłków stałych;
- 764,6 tys. zł (85230) nadmiaru środków na realizację programu wieloletniego "Posilek w szkole i w domu", wynikającego przede wszystkim z sytuacji epidemiologicznej wywołanej chorobą COVID-19 i zawieszeniem działalności placówek oświatowych.

(akta kontroli str. 2331-2336)

⁴⁴ W rozdz. 75045 na kwotę 327,4 tys. zł na sfinansowanie kosztów wynagrodzeń dla osób wyznaczonych do powiatowych komisji lekarskich orzekających o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej oraz pokrycie kosztów organizacji kwalifikacji wojskowej w 2021, rozdz. 63003 na kwotę 689,4 tys. zł na realizację zadania w zakresie aranżacji multimedialna Mysiej Wieży, rozdz. 80195 na kwotę 430,0 tys. zł na dofinansowanie modernizacji pomieszczeń na potrzeby poradni specjalistycznych, rozdz. 92120 na kwotę 700,2 tys. zł na remont dachu Bazyliki Katedralnej, rozdz. 90017 na kwotę 500,0 tys. zł na dofinansowanie zakupu sprzętu dla Zakładu Usług Komunalnych.

⁴⁵ Nr WBI.I.3120.3.102.2021 z 14 grudnia 2021 r.

⁴⁶ W tym kwota 430,0 tys. zł zgłoszona do wydatków niewygasających roku 2021.

⁴⁷ Nr 118/2021.

⁴⁸ Ustanowionego z dniem 15 sierpnia 2021 r. Uchwałą Rady Ministrów z 9 września 2021 r., Nr 120/2021.

⁴⁹ Decyzją Ministra Finansów z 29 grudnia 2021 r., nr MF/BP4.4143.16.4.2021.RC, na podstawie art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. zablokowane przez Wojewodę środki w kwocie 12 024,1 tys. zł, zostały przeniesione do nowoutworzonej rezerwy celowej poz. 73 pn. „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”.

Badaniem szczegółowym objęto dwie decyzje blokujące wydatki na łączną kwotę 10 229,2 tys. zł, wydane 14 grudnia 2021 r.⁵⁰ Decyzje o blokowaniu wydatków podjęte zostały przez dysponenta części bez zbędnej zwłoki, po uzyskaniu informacji, że dane środki nie zostaną wykorzystane w 2021 r. Decyzje zostały wprowadzone i zatwierdzone w systemie TREZOR w dniu ich wydania.

(akta kontroli str. 2337-2387)

Środki na wydatki niewygasające w kwocie 15 470,0 tys. zł przeniesione z 2020 r. do wykorzystania w 2021 r., wydatkowane zostały w wysokości 13 638,7 tys. zł (88,2%) w terminie do 30 listopada 2021 r., zgodnie z przeznaczeniem, tj. na zadania ujęte w wykazie i planie finansowym wydatków⁵¹. Ewidencja wydatków przeniesionych do wykorzystania w 2021 r. prowadzona była prawidłowo.

Niewykorzystana kwota w wysokości 1 831,3 tys. zł dotyczyła:

[1] 1 693,6 tys. zł – środków niewykorzystanych na zadanie zgłoszone do wydatków niewygasających przez Wojewodę⁵², na odnowienie zniszczonej powierzchni leśnej niebędącej własnością Skarbu Państwa, która powstała w wyniku nawałnicy jaka miała miejsce w sierpniu 2017 r.; niewykorzystana kwota nie została uruchomiona z powodu braku możliwości refundacji ze środków na wydatki niewygasające, wydatków poniesionych przez właścicieli lasów w roku 2020 i latach poprzednich;

[2] 125,0 tys. zł – rezygnacji z wykonania zadania zgłoszonego do wydatków niewygasających przez Wojewodę⁵³, pn. „Utworzenie Dziennego Domu SENIOR+” w gminie Zławieś Wielka, z powodu braku możliwości dotrzymania terminu jego realizacji; niewykorzystana kwota została zwrócona na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających 1 kwietnia 2021 r., tj. w dniu zwrotu niewykorzystanych środków do KPUW,

[3] 12,7 tys. zł – poniesienia mniejszych kosztów realizowanych zadań – środki w kwocie 10,7 tys. zł zwrócono na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających w dniach 26 lutego 2021 r., 16 marca 2021 r., 6 kwietnia 2021 r. i 25 stycznia 2022 r.⁵⁴ w terminie do dwóch dni od zwrotu środków do KPUW; kwota 2,0 tys. zł nie została uruchomiona.

(akta kontroli str. 1364-1433, 1053-1054)

W 2021 r. w części 85/04 wystąpiło 19 wydatków niewygasających w wysokości łącznej 15 074,8 tys. zł⁵⁵, z tego kwota 8 941,7 tys. zł (59,3%) dotyczyła wydatków ujętych w ustawie budżetowej (w tym kwota 8 313,3 tys. zł wydatków ujętych w nowelizacji ustawy budżetowej⁵⁶), kwota 5 703,1 tys. zł (37,8%) wynikała z rezerw celowych, a kwota 430,0 tys. zł (2,9%) z rezerwy ogólnej. Głównymi przyczynami niezrealizowania wydatków do końca roku budżetowego były: zmiany w harmonogramach i zakresach planowanych robót budowlanych, przedłużające się postępowania przetargowe, trudności z odstrzałem sanitarnym, opóźnienia

⁵⁰ WFB.I.3120.3.103.2021 i WFB.I.3120.3.106.2021.

⁵¹ Rozdz. 01033 w kwocie 165,9 tys. zł, rozdz. 02078 w kwocie 1 606,4 tys. zł, rozdz. 75410 w kwocie 2 853,0 tys. zł, rozdz. 75411 w kwocie 5 876,4 tys. zł, rozdz. 85111 w kwocie 2 261,3 tys. zł, rozdz. 85295 w kwocie 868,7 tys. zł, rozdz. 85506 w kwocie 7,0 tys. zł. Wydatki wskazane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2422).

⁵² Na podstawie wniosków właściwych starostw powiatowych.

⁵³ Na podstawie wniosku Gminy Zławieś Wielka.

⁵⁴ W dniu 25 stycznia 2022 r. Urząd Miasta Grudziądz dokonał zwrotu niewykorzystanych środków niewygasających roku 2020 w kwocie 0,27 zł (rozdz. 75411) na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających Urzędu. W tym samym dniu kwota ta została przekazana na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających roku 2020 Ministerstwa Finansów.

⁵⁵ Rozdz. 75410 w kwocie 8 000,0 tys. zł, rozdz. 75081 w kwocie 3 820,4 tys. zł, rozdz. 01022 w kwocie 1 205,0 tys. zł, rozdz. 85295 w kwocie 860,0 tys. zł, rozdz. 85157 w kwocie 500,0 tys. zł, rozdz. 80195 w kwocie 430,0 tys. zł, rozdz. 60055 w kwocie 80,0 tys. zł, rozdz. 85516 w kwocie 59,8 tys. zł, rozdz. 85132 w kwocie 59,3 tys. zł, rozdz. 01032 w kwocie 48,4 tys. zł, rozdz. 71015 w kwocie 11,9 tys. zł. Wydatki wskazane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2407).

⁵⁶ Ustawa z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 1900), dalej: „nowelizacja ustawy budżetowej”.

w badaniach nad wysoce zjadliwym wirusem grypy ptaków oraz rozliczeniach stażów i specjalizacji medycznych. Podmioty wnioskujące o zgłoszenie wydatków do wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2021 wskazywały na realność wykonania zadań w terminie do 30 listopada 2022 r.

Kwota 1 705,0 tys. zł wydatków niewygasających roku 2021, dotyczyła zadań ciągłych realizowanych również w 2022 r., tj.:

- 1 205,0 tys. zł – ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w sytuacji konieczności zabezpieczenia środków na kontynuację zadań przewidzianych do realizacji w 2021 r.,
- 500,0 tys. zł – zadań związanych z finansowaniem dodatków dla kierowników staży i specjalizacji medycznych – przedłużająca się procedura mająca na celu weryfikację rozliczeń za IV kwartał 2021 r. uniemożliwiła rozliczenie wszystkich środków do końca roku budżetowego.

(akta kontroli str. 1365, 1434-1478)

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy budżetowej, budżet w części 85/04 zwiększono o kwotę 34 270,0 tys. zł, z tego:

- 18 668,0 tys. zł stanowiły środki na wynagrodzenia i pochodne z przeznaczeniem na dodatkowy fundusz motywacyjny w wysokości 6% planowanych na rok 2021 wynagrodzeń osobowych i uposażeń; decyzja o włączeniu zadania nastąpiła na szczeblu ministerialnym;
- 8 000,0 tys. zł dotyczyło zwiększenia środków dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej⁵⁷ na zakup średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek mających służyć wypełnianiu zadań ustawowych przez Państwową Straż Pożarną⁵⁸; decyzje o rozdziale środków dokonywane były na szczeblu centralnym przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej, w oparciu o analizę liczby, wymogów normatywnych oraz stanu rzeczowego użytkowanych dotychczas pojazdów;
- 7 548,0 tys. zł dotyczyło zwiększenia środków z przeznaczeniem na realizację ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, głównie afrykańskiego pomoru świń oraz wysoce zjadliwej grypy ptaków; decyzję o nowelizacji ustawy budżetowej z przeznaczeniem dla Inspekcji Weterynaryjnej podjęto na szczeblu ministerialnym;
- 54,0 tys. zł stanowiły środki na zwiększenie wynagrodzeń dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe⁵⁹.

(akta kontroli str. 1266-1275, 1365-1366)

Z zadań, na które zwiększono środki w ramach nowelizacji ustawy budżetowej na 2021 r. do wydatków niewygasających z końcem roku 2021 zgłoszono kwoty:

- 8 000,0 tys. zł – środki dla KW PSP na zakup średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek mających służyć wypełnianiu zadań ustawowych PSP;
- 71,3 tys. zł – środki na wynagrodzenia i pochodne z przeznaczeniem na dodatkowy fundusz motywacyjny w wysokości 6%;

⁵⁷ Dalej: „KW PSP”.

⁵⁸ Dalej: „PSP”.

⁵⁹ Dz. U. poz. 1394.

- 242,0 tys. zł - środki przeznaczone na realizację ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej.

Jednocześnie w ustawie budżetowej na 2022 r.⁶⁰ uwzględniono środki na kontynuację zadań przewidzianych nowelizacją ustawy budżetowej na 2021 r., tj.:

- 15 000,0 tys. zł – zwiększenie dla Inspekcji Weterynaryjnej z przeznaczeniem na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt,
- 127,0 tys. zł – skutki całoroczne zwiększenia wynagrodzeń dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

(akta kontroli str. 1366)

Wojewoda w 2021 r. nie przekazywał z budżetu państwa środków (dotacji, wpłat) do państwowych funduszy celowych, agencji wykonawczych, państwowych osób prawnych.

(akta kontroli str. 1367)

Najistotniejszą grupę wydatków (92,9%) w części 85/04 stanowiły dotacje – 4 067 532,4 tys. zł⁶¹. Zrealizowana kwota stanowiła 99,2% planu po zmianach i była niższa od wydatków poniesionych na dotacje w 2020 r. o 54 760,5 tys. zł (1,3%).

Dotacje zostały przeznaczone na:

- dotacje bieżące w wysokości 4 051 826,3 tys. zł (99,6% dotacji i 91,4% ogółu wydatków), w tym m.in.:
 - w kwocie 2 112 509,0 tys. zł na realizację świadczeń wychowawczych (rozd. 85501);
 - w kwocie 863 090,3 tys. zł na finansowanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozd. 85502);
 - w kwocie 160 230,3 tys. zł na działalność PSP (rozd. 75411);
 - w kwocie 139 747,5 tys. zł na finansowanie ratownictwa medycznego (rozd. 85141);
 - w kwocie 59 959,1 tys. zł na wypłatę zasiłków okresowych, celowych i pomoc w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (rozd. 85214);
 - w kwocie 150 315,3 tys. zł dla stowarzyszeń i fundacji, pozostałych jednostek sektora finansów publicznych oraz jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych;
- dotacje majątkowe 15 706,1 tys. zł (0,4% dotacji i 0,4% ogółu wydatków), w tym:
 - w kwocie 15 307,4 tys. zł na dofinansowanie zadań własnych jst, z tego 4 000,0 tys. zł na zabezpieczenie osuwiska w gminie Koronowo, 3 925,6 tys. zł na dofinansowanie zadań wynikających z programu Maluch + 2021 oraz 2 341,8 tys. zł z przeznaczeniem dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego, na zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego,
 - w kwocie 248,7 tys. zł na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst, z tego 118,7 tys. zł przeznaczono dla Prezydenta Miasta Torunia na współfinansowanie kosztów wymiany

⁶⁰ Ustawa budżetowa z dnia 17 grudnia 2021 r. na rok 2022 (Dz. U. z 2022 r. poz. 270).

⁶¹ W tym 1 361,7 tys. zł wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

windy osobowej w nieruchomości położonej w Toruniu, 60,0 tys. zł na dofinansowanie zakupu samochodu lekkiego kwaternistrzowskiego dla Komedy Powiatowej Straży Pożarnej w Chełmnie i 60,0 tys. zł na dofinansowanie zakupu samochodu służbowego dla Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego Miasta Włocławka,

- w kwocie 150,0 tys. zł na dofinansowanie zadań innych jednostek sektora finansów publicznych – na zadania ratownictwa górskiego i wodnego - zakup specjalistycznej łodzi ratowniczej z kabiną dla Nadgoplańskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Kruszwicy.

akta kontroli str. 1287-1289, 1354-1360)

Badanie próby wydatków na dotacje⁶² nie wykazało nieprawidłowości. Przekazywanie i rozliczanie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ufp i obowiązującymi przepisami.

W wyniku przekazania środków na realizację badanych zadań m.in.:

- na koniec grudnia 2021 r. w województwie kujawsko-pomorskim liczba dzieci na które przysługiwało świadczenie wychowawcze w ramach programu 500+ wyniosła 341 703;
- 50 przewoźników uzyskało dopłaty do ulgowych przejazdów autobusowych środkami publicznego transportu zbiorowego w związku ze stosowanymi obowiązkowymi ulgami na przejazdy komunikacji autobusowej oraz 36 jednostek samorządu terytorialnego otrzymało i przekazało rekompensaty dla operatorów z tytułu poniesionych przez nich strat związanych ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym;
- wykonano 901 operatów dla nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa w celu zbycia, nabycia, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności bądź w celu określenia wysokości odszkodowania;
- zrealizowano drugi etap zadania pn. „Zabezpieczenie osuwiska „Tucholska” i przebudowa ul. Tucholskiej w Koronowie”.

(akta kontroli str. 1479-1768, 1773-1816)

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w części 85/04 w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło 2 438 osób i było wyższe w porównaniu do zatrudnienia w 2020 r. o 42 etaty. Wydatki na wynagrodzenia wzrosły w porównaniu do 2020 r. o 28 129 tys. zł (16,7%) i wyniosły 196 533 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach (197 932 tys. zł). Przeciętne wynagrodzenie w 2021 r. wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wyniosło 6,7 tys. zł brutto i było wyższe o 0,8 tys. zł (14,7%) do przeciętne wynagrodzenia w 2020 r. (5,9 tys. zł).

(akta kontroli str. 231-235, 582-586, 633-637)

Zobowiązania w części 85/04 budżetu państwa na koniec 2021 r. wyniosły 18 194,9 tys. zł i były wyższe o 2 794,1 tys. zł, tj. o 18,1% od kwoty zobowiązań na koniec 2020 r. Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wynagrodzeń bezosobowych i ich pochodnych w kwocie 15 931,0 tys. zł (87,6%) oraz faktur, których termin płatności przypadał na rok

⁶² Badaniem objęto wybrane celowo wydatki w kwocie 570 939,4 tys. zł (14,0% wydatków na dotacje) na realizację: rządowego Programu Rodzina 500+ (rozd. 85501), gospodarki gruntami i nieruchomościami (rozd. 70005), zadań w zakresie krajowych pasażerskich przewozów autobusowych (rozd. 60003) oraz zabezpieczenie osuwiska w Gminie Koronowo (rozd. 90078).

następny. Na koniec 2021 r. wystąpiło zobowiązanie wymagalne w kwocie 0,9 tys. zł⁶³.

(akta kontroli str. 964-996, 1067-1098, 3227-3248)

W ramach sprawowanego nadzoru w 2021 r. Wojewoda przeprowadził łącznie 312 kontroli w 277 jednostkach, spośród których najwięcej w jst. (149). W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono m.in.: nieterminowe przekazywanie do budżetu Państwa dochodów budżetowych, zaniechanie rozliczenia inwentaryzacji, dokonywanie wydatków ze środków publicznych z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków. Kontrole przyczyniły się do pozyskania dodatkowych dochodów budżetu państwa w łącznej wysokości 24,3 tys. zł w związku ze zwrotem nadmiernie i nienależnie pobranych środków budżetowych.

(akta kontroli str. 178-195, 1361)

2.1.2. Plan wydatków Urzędu (85 443,0 tys. zł) został w ciągu roku zwiększony do kwoty 100 421,0 tys. zł, tj. o 17,5 %. Wydatki Urzędu wyniosły 98 532,4 tys. zł⁶⁴ i stanowiły 98,1% planu po zmianach oraz 119,3% wydatków poniesionych w 2020 r. Wydatki KPUW stanowiły 2,2% wydatków części 85/04.

(akta kontroli str. 3207-3216, 3249-3296)

Urząd uzyskał środki z rezerw celowych na łączną kwotę 11 105,7 tys. zł, które wydatkowano w kwocie 10 876,2 tys. zł⁶⁵ (tj. 97,9%), m.in. na uregulowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa, realizację zadania pn. „Przeprowadzenie prac budowlano-montażowych oraz wyposażeniowych obiektu na potrzeby funkcjonowania CPR ze zintegrowanymi stanowiskami operatorsko-dyspozytorskimi oraz wykonanie operatów szacunkowych niezbędnych do ustalenia wysokości odszkodowania za nieruchomości przejmowane pod budowę dróg publicznych. W 2021 r. Urząd nie otrzymał środków z rezerwy ogólnej.

(akta kontroli str. 1297-1305)

Główne tytuły wydatków zrealizowanych przez Urząd w 2021 r. (98 532,4 tys. zł) stanowiły wynagrodzenia i pochodne – 63 172,2 tys. zł (67,1% ogółu wydatków) oraz wydatki majątkowe – 4 803,2 tys. zł (5,1% ogółu wydatków).

(akta kontroli str. 3267-3276)

Przeciętne zatrudnienie w Urzędzie w 2021 r. w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło 695 osób i było wyższe od zatrudnienia w 2020 r. o 41 etatów. Wydatki na wynagrodzenia wzrosły w porównaniu do 2020 r. o 8 841 tys. zł (20,4%)⁶⁶ i wyniosły 52 276 tys. zł, tj. 97,9% planu po zmianach (53 425 tys. zł). Przeciętne wynagrodzenie w 2021 r. wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wyniosło 6,3 tys. zł brutto i było wyższe o 0,7 tys. zł (13,2%) od przeciętnego wynagrodzenia w 2020 roku.

⁶³ Zobowiązanie wymagalne dotyczyło niezapłaconej przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Bydgoszczy polisy ubezpieczeniowej nr 1066928928 za jeden samochód. Termin płatności polisy przypadał na 22 grudnia 2021 r., zapłata nastąpiła 40 dni po terminie, tj. 31 stycznia 2022 r.

⁶⁴ W tym 4 320,4 tys. zł stanowiły wydatki niewygasające.

⁶⁵ W tym wydatki niewygasające w wysokości 3 820,4 tys. zł.

⁶⁶ Wzrost wynagrodzeń spowodowany był w szczególności: [1] zwiększeniem stanu zatrudnienia w Urzędzie związku z konieczności zapewnienia ciągłości zadań nałożonych na Wojewodę, m.in. przejście dyspozytami medycznej [2] wzrostem kwoty minimalnego wynagrodzenia, [3] wypłatą dodatków motywacyjnych na podstawie ustawy z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021, [4] uruchomieniem na podstawie decyzji Ministra Finansów z 5 maja 2021 r. nr MF/FS.4143.3.58.2021.MF.744 środków na sfinansowanie kosztów związanych z zatrudnieniem członków korpusu służby cywilnej w wydziale właściwym do spraw legalizacji pobytu, na realizację zadań związanych z obsługą wniosków cudzoziemców i prowadzeniem postępowań o wydanie zezwolenia na pobyt i pracę, [5] zmianami organizacyjnymi w Centrum Powiadamiania Ratunkowego wynikających z ustawy z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o państwowym ratownictwie medycznym (od 1 sierpnia 2021 r. zwiększono wynagrodzenia pracowników CPR objętych gradacją stanowisk).

W 2021 r. pracownikom Urzędu wypłacono nagrody w łącznej wysokości 2 257,7 tys. zł, średnia kwota nagrody wyniosła 3,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 236-237, 243, 679-680, 721-724)

W 2021 r. zadania na rzecz Urzędu na podstawie umów innych niż umowa o pracę⁶⁷ wykonywało 115 osób (z tego 114 wykonywały zadania podstawowe⁶⁸, a jedna – zadania pomocnicze⁶⁹), tj. o 9,5% więcej niż w 2020 r. (105 osób). Wydatki poniesione z tego tytułu wyniosły 936 tys. zł, tj. były wyższe o 75,9% w porównaniu do roku poprzedniego (532 tys. zł). Dyrektor BFI wyjaśniła, że przyczyną wzrostu była wyższa kwota wydatków poniesiona na funkcjonowanie tzw. lekarzy koronerów powołanych przez Wojewodę na podstawie art. 7g ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁷⁰, a także przyznanie przez Ministra Finansów rezerw celowych⁷¹ z przeznaczeniem na realizację zadań związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego przez osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenie.

(akta kontroli str. 242, 262-263)

Wydatki majątkowe KPUW wyniosły 8 623,6 tys. zł⁷², tj. 99,9% planu (8 627,1 tys. zł). W Urzędzie zaplanowano do realizacji 13 zadań na kwotę 3 577,0 tys. zł, w trakcie roku zrezygnowano z sześciu zadań na kwotę 1 180,0 tys. zł, a wprowadzono 17 nowych zadań o wartości 6 456,5 tys. zł. Powodem rezygnacji z planowanych zadań, było potrzeba dofinansowania innych zadań, w tym m.in. w zakresie dostosowania budynku KPUW do potrzeb osób niepełnosprawnych. Plan wydatków wzrósł w trakcie 2021 r. o 141,2 % (5 050,1 tys. zł) wyniósł 8 627,1 tys. zł i obejmował realizację 24 zadań.

(akta kontroli str. 3325-3414)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 8 256,9 tys. zł, tj. 8,8% poniesionych wydatków⁷³. Kwota 7 782,8 tys. zł dotyczyła 45 wydatków wylosowanych metodą monetarną MUS⁷⁴, a kwota 474,1 tys. zł dotyczyła dziewięciu wydatków dobranych celowo.

(akta kontroli str. 3415-3424)

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki, na zakupy i usługi służące do realizacji jej celów. Wydatki w łącznej kwocie 4 217,0 tys. zł⁷⁵ zrealizowano niezgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, tj. nie dokonano ich w terminie wynikającym z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Skutkiem powyższego była zapłata w dniu 17 listopada 2021 r. odsetek za zwłokę w łącznej kwocie 65,0 tys. zł. Z przekroczeniem terminu uregulowano także jedną ratę polisy ubezpieczeniowej w wysokości 23,3 tys. zł. Powyższe opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 3420-3439, 3445-3657)

⁶⁷ Umowa zlecenia.

⁶⁸ Wykonywanie pracy w komórkach merytorycznych.

⁶⁹ Wykonywanie pracy w komórkach obsługowych (typu kadry, księgowość, administracja).

⁷⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm..

⁷¹ MF/FS4.4143.3.158.2021.MF.1136 z 5 maja 2021 r. (poz. 39) i MF/FS4.4143.3.163.2021.MF.1205 z 5 maja 2021 r. (poz. 34).

⁷² W tym wydatki niewygasające na kwotę 3 820,4 tys. zł zaplanowane w dziale 750, rozdziale 75081 §6050 na realizację prac budowlano-remontowych oraz wyposażeniowych obiektu na potrzeby funkcjonowania Centrum Powiadamiania Ratunkowego ze zintegrowanymi stanowiskami operatorsko-dyspozytorskimi.

⁷³ Doboru wydatków dokonano na podstawie zapisów konta 130 – „Rachunek bieżący jednostki”.

⁷⁴ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

⁷⁵ Wydatki dotyczą wypłaty odszkodowań z tytułu przejścia na rzecz Skarbu Państwa prawa własności nieruchomości.

Wytypowaną do badania próbę wydatków sprawdzono również pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych określonych w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷⁶. Nie stwierdzono nieprawidłowych działań w powyższym zakresie.

(akta kontroli str. 3420-3424)

W 2021 r. KPUW przeprowadził 22 postępowania w trybie podstawowym⁷⁷, o którym mowa w art. 275 pkt 1 nupzp, w wyniku których udzielono zamówień na kwotę 7 449,4 tys. zł netto (9 134,2 tys. zł brutto). Unieważniono cztery postępowania⁷⁸.

(akta kontroli str. 448-450)

Szczegółowym badaniem objęto cztery zamówienia publiczne skutkujące wydatkami poniesionymi w 2021 r. o łącznej wartości 429,0 tys. zł, w tym jedno zamówienie, do udzielenia którego zastosowano nupzp⁷⁹ i trzy do udzielenia których nie zastosowano nupzp z uwagi na wartość zamówienia⁸⁰. Przeprowadzone badanie wykazało, że działania jednostki były zgodne z przepisami nupzp oraz wewnętrznymi regulacjami Urzędu dotyczącymi udzielania zamówień publicznych⁸¹. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przygotowaniu, przeprowadzeniu i udzieleniu przedmiotowych zamówień. Prawidłowo stosowano zasadę zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Realizacja zamówień (pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy) była zgodna z treścią zawartych umów, a poniesione z tytułu realizacji zamówień wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

(akta kontroli str. 451-486)

Urząd prawidłowo wywiązał się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2021 r.⁸² oraz przekazania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych do 1 marca 2022 r. sprawozdania o udzielonych w 2021 r. zamówieniach⁸³.

(akta kontroli str. 487-574)

Zobowiązania Urzędu na koniec 2021 r. wyniosły 4 855,8 tys. zł i były wyższe o 803,8 tys. zł, tj. o 19,2% od kwoty zobowiązań na koniec 2020 r. Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych (4 361,2 tys. zł) oraz faktur, których termin płatności przypadał na rok następny.

Urząd wypłacił odsetki w łącznej kwocie 140,1 tys. zł, z tego:

⁷⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm., dalej: „nupzp”.

⁷⁷ 13 postępowań na dostawy, pięć na usługi i cztery na roboty budowlane.

⁷⁸ Trzy na dostawy i jedno na roboty budowlane.

⁷⁹ Dostawa samochodu osobowego z nadwoziem typu furgon dla Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego; kwota wydatku w 2021 r. 200,8 tys. zł.

⁸⁰ [1] Wykonanie i dostawa artykułów wyposażenia ratowników WOPR - kwota wydatku w 2021 r. 68,8 tys. zł; [2] Dostawa 100 szt. fabrycznie nowych plandek okryciowych o wym. 15m x 10m - kwota wydatku w 2021 r. 61,2 tys. zł; [3] Zakup elektronicznego depozytora na klucze dla funkcjonariuszy Placówki Straży Granicznej realizującej zadania na przejściu granicznym w Porcie Lotniczym w Bydgoszczy – kwota wydatku w 2021 r. 98,1 tys. zł.

⁸¹ Zarządzenie nr 17/2014 Dyrektora Generalnego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z dnia 19 listopada 2014 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych przez Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy (ze zm.).

⁸² Plan, jak i jego aktualizacje (łącznie 10) były zamieszczane w Biuletynie Zamówień Publicznych <https://ezamowienia.gov.pl/mo-client-board/bzp/list> oraz na stronie internetowej zamawiającego <https://e-propublico.pl/Zamawiajacy/AktualneOgloszenia?zamawiajacyId=29d06e2b-5317-4703-8b1b-84f289109f96>

⁸³ Pierwsza wersja sprawozdania została przekazana 25 lutego 2022 r. (nr sprawozdania nadany przez system: 2021/SPRR 00011308/01). Po stwierdzeniu, że informacje zawarte w sprawozdaniu są niepoprawne (nie wypełniono części VI i VII sprawozdania), Urząd dokonał jego korekty, którą przekazał Prezesowi UZP 1 marca 2022 r. (nr sprawozdania nadany przez system: 2021/SPRR 00019860/02).

- 75,1 tys. zł wynikało z wyroków sądowych⁸⁴,
- 65,0 tys. zł wynikało z czterech⁸⁵ decyzji Wojewody i dotyczyło zapłaty odsetek za zwłokę w wypłacie odszkodowań z tytułu przejęcia na rzecz Skarbu Państwa, na podstawie ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego, prawa własności nieruchomości w łącznej kwocie 3 316,1 tys. zł⁸⁶. Wojewoda wypłacił ww. odszkodowania 18 i 30 czerwca 2021 r., tj. od 121 do 126 dni po terminie wynikającym z czterech decyzji.

Na koniec 2021 r. w Urzędzie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 3252-3260, 3267-3276, 3322-3324, 3440-3488)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wojewoda ustalając 7 stycznia 2021 r. odszkodowanie w łącznej kwocie 4 217,0 tys. zł⁸⁷, z tytułu przejęcia na rzecz Skarbu Państwa, prawa własności nieruchomości, na podstawie ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego, zaciągnął w momencie uprawomocnienia się decyzji odszkodowawczych, zobowiązanie z przekroczeniem wysokości kwoty przeznaczonej na ten cel w planie rezerwy celowej budżetu państwa na 2021 r., część 83, poz. 54 pn. „wypłata odszkodowań przez wojewodów za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągi stanowiące inwestycje towarzyszące budowie gazoportu w Świnoujściu oraz na odszkodowania za nieruchomości pozyskiwane pod realizację strategicznych inwestycji w sektorze naftowym”, przewidującym na wypłatę odszkodowań z ww. tytułu środki w wysokości 1 390,0 tys. zł. Powyższe, stanowiło naruszenie art. 46 ust. 1 upf, zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków. Natomiast zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu oraz niektórych innych ustaw⁸⁸, w brzmieniu obowiązującym do 26 maja 2021 r., maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wypłatę odszkodowań wynikających z ustawy zmienianej w art. 1, wynikający z wejścia w życie niniejszej ustawy, wynosił w 2021 r. 1 090,0 tys. zł. Limit ten podwyższony został do kwoty 20 000,0 tys. zł dopiero 27 maja 2021 r. poprzez zmianę ww. ustawy⁸⁹.

(akta kontroli str. 1862-2031, 2072-2079, 2098-2103, 2117-2125, 2145-2151, 2167-2174, 2192-2198)

Wojewoda wskazał m.in., że celem zabezpieczenia finansowania w 2021 r. planowanego wydatku, 3 lutego 2021 r. za pośrednictwem system TREZOR skierowano do Ministra Finansów wnioski o przyznanie planu do części 85/04, w dziale 700, rozdz. 70005 w wysokości 4 217,0 tys. zł, wskazując do współakceptacji Pełnomocnika do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej. Po uzyskaniu z Ministerstwa Finansów informacji o braku

⁸⁴ Wyroki: Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 22.11.2019 r. sygn.. akt I C 2421/17 na kwotę 67,1 tys. zł, Sądu Apelacyjnego w Gdańsku I Wydział Cywilny z dnia 18.10.2021 sygn. Akt I ACa 371/21, I Acz 185/21 i Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 20.11.2020 r. sygn.. akt. I C 990/17 na kwotę 7,9 tys. zł.

⁸⁵ Decyzje Wojewody z 21 października 2021 r., Nr WIR.III.7570.488.2019.MB, na kwotę 15,6 tys. zł, Nr WIR.III.7570.489.2019.MB, na kwotę 12,6 tys. zł, Nr WIR.III.7570.490.2019.MB, na kwotę 33,1 tys. zł, Nr WIR.III.7570.493.2019.MB ma kwotę 3,7 tys. zł.

⁸⁶ Dział 700, rozdział 70005, § 4590.

⁸⁷ Decyzjami WIR.III.7570.488.2019.MB, WIR.III.7570.489.2019.MB, WIR.III.7570.490.2019.MB, WIR.III.7570.491.2019.MB, WIR.III.7570.492.2019.MB, WIR.III.7570.493.2019.MB.

⁸⁸ Dz. U. poz. 1590, ze zm., dalej: „ustawa z dnia 5 lipca 2018 r.”.

⁸⁹ Ustawą z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy regulujących przygotowanie i realizację kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej (Dz. U. poz. 922).

pełnego zabezpieczenia w rezerwie celowej poz. 54, celem zabezpieczenia planu finansowego i ograniczenia wypłaty odsetek, zdecydowano o wystąpieniu 4 marca 2021 r. do Ministra Finansów o przyznanie środków z rezerwy celowej poz. 16 - przeznaczonej na zobowiązania Skarbu Państwa. Wniosek w systemie TREZOR nie uzyskał jednak współakceptacji, z uwagi na ograniczenie wynikające z ustawowego limitu na wydatki budżetu państwa, na wypłaty związane z odszkodowaniami za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągi stanowiące inwestycje towarzyszące budowie gazoportu w Świnoujściu.

(akta kontroli str. 2057-2061)

Wicewojewoda wyjaśnił m.in., że zgodnie z art. 23 ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego, Wojewoda zobowiązany był do wszczęcia z urzędu postępowań w sprawie ustalenia odszkodowań za nieruchomości wyłączone. Wskazał także, że żaden przepis obowiązującego prawa nie zwalniał organu od konieczności ustalenia odszkodowań z uwagi na obowiązujące limity w budżecie państwa. Zatem Wojewoda nie mógł zaniechać działań odszkodowawczych naruszając obowiązujące przepisy prawa materialnego i administracyjnego poprzez wstrzymanie się z wydaniem decyzji z powodu arbitralnie narzuconych limitów wydatków – nieodpowiadających, w jego ocenie, rzeczywistym potrzebom.

(akta kontroli str. 2208-2211)

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu⁹⁰ wyjaśniła m.in., że w związku z brakiem pełnego zabezpieczenia planu finansowego na odszkodowania limit wydatków na ten cel na 2021 r. został podwyższony zgodnie z ogłoszonym 19 maja 2021 r. tekstem ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustaw regulujących przygotowanie i realizację kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej. Dodała także, że środki na odszkodowania dla wojewodów za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągi stanowiące inwestycje towarzyszące budowie gazoportu w Świnoujściu planowane były w ustawie budżetowej na 2021 r. oraz na lata ubiegłe przez Ministra Finansów w uzgodnieniu z właściwym Ministrem.

(akta kontroli str. 2043-2046)

NIK zauważa, że art. 46 ufp określa limitowanie zaciąganych zobowiązań przez wprowadzenie zakazu zaciągania zobowiązań w wysokości wyższej niż zostało to określone w planie wydatków i kosztów przewidzianych na dany rok. Konsekwencją tego jest to, że zakres przedmiotowy upoważnienia do zaciągania zobowiązania przez jednostkę sektora finansów publicznych powinien mieć każdorazowo pokrycie w planie finansowym w dacie zaciągania zobowiązania, a zakres upoważnienia do zaciągania zobowiązań ograniczony jest wysokością zaplanowanych wydatków w budżecie (w tym przypadku limit na dany rok zawarto w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r.). Tym samym, podjęcie przez upoważnione podmioty decyzji w przedmiocie zaciągnięcia zobowiązania powinno być w istocie wtórne do zaplanowania określonych wydatków.

2. Wojewoda nieterminowo wypłacił odszkodowania z tytułu przejęcia na rzecz Skarbu Państwa, na podstawie ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego, prawa własności nieruchomości w łącznej kwocie 4 217,0 tys. zł⁹¹, ustalone ww. decyzjami z 7 stycznia 2021 r. Wypłaty odszkodowań dokonano dnia 18 i 30 czerwca 2021 r. tj. od 121 do 126 dni po

⁹⁰ Dalej: „WFB”.

⁹¹ Dział 700, rozdział 70005, §§4590, 4600.

terminie⁹² wynikającym z sześciu decyzji Wojewody zgodnie, z którymi odszkodowania miały zostać wypłacone przez Wojewodę w terminie 14 dni od daty, gdy decyzje stały się ostateczne⁹³. Stanowiło to naruszenia art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp, zgodnie, z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Skutkiem powyższego była zapłata 17 listopada 2021 r. odsetek⁹⁴ za zwłokę w łącznej kwocie 65,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 3445-3469, 3489-3494, 3505-3553, 3593-3657)

Dyrektor BFI i Główny Księgowy Urzędu poinformowały, że zgodnie z Regulaminem Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego to wydziały merytoryczne opracowują projekty i plany budżetu według odrębnej klasyfikacji budżetowej, do ich zadań należy również zabezpieczenie środków finansowych na realizację wydatków w tym zakresie. Dodała, że Wydział Infrastruktury i Rolnictwa⁹⁵ wydał decyzję o ustaleniu odszkodowań, a nie zabezpieczył w planie środków na ich zapłatę. W lutym 2021 r. BFI w ramach powierzonych zadań wprowadziło do TREZORA wniosek skierowany do Ministra Finansów, o zwiększenie planu wydatków budżetowych na 2021 r. z rezerwy celowej na wypłatę odszkodowań. Wniosek sporządził WIR.

(akta kontroli str. 3470-3488)

Dyrektor WIR wyjaśnił m.in, że wypłata odszkodowań nastąpiła dopiero w czerwcu 2021 r. z uwagi na brak środków w budżecie państwa w trybie przewidzianym w specustawie terminalowej, spowodowanym ograniczeniem wynikającym z ustawowego maksymalnego limitu na wydatki z budżetu państwa. O konieczności zabezpieczenia środków poinformowano zarówno WFB, jak i Głównego Księgowego pismem z dnia 1 lipca 2020 r. i 7 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 1900-1907)

3. Do ksiąg rachunkowych Urzędu w I kwartale 2021 r. nie ujęto zobowiązań wymagalnych na łączną kwotę 4 217,0 tys. zł⁹⁶ powstałych z tytułu odszkodowań za utracone prawo własności w związku z realizacją inwestycji - budowa tłoczni gazu na skutek wydania ww. decyzji Wojewody. Stanowiło to naruszenie art. 20 ust. 1 i 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości. W Urzędzie ww. zobowiązania ujęto w księgach rachunkowych na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” w miesiącu, w którym dokonano zapłaty odszkodowań, tj. w czerwcu 2021 r. zamiast w okresie sprawozdawczym, w którym zobowiązanie powstało, tj. w styczniu i lutym 2021 r. Konsekwencją powyższego było niewykazanie zobowiązań w sprawozdaniu Rb-Z za I kwartał 2021 r. oraz w miesięcznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 za styczeń⁹⁷, luty, marzec, kwiecień i maj⁹⁸ 2021 r.

⁹² Jedno odszkodowanie w kwocie 1 673,0 tys. zł wynikające z decyzji Wojewody Nr WIR.III.7570.490.2019.MB z 7 stycznia 2021 r. wypłacone zostało 30 czerwca 2021 r. z powodu podania przez wierzyciela błędnego nr rachunku bankowego, (pozostałe odszkodowania wypłacono 18 czerwca 2021 r.).

⁹³ Decyzje stały się ostateczne z dniem: 29 stycznia 2021 r. - Nr WIR.III.7570.489.2019.MB na kwotę 637,6 tys. zł oraz Nr WIR.III.7570.490.2019.MB na kwotę 1 673,1 tys. zł; 1 lutego 2021 r. - Nr WIR.III.7570.492.2019.MB na kwotę 20,7 tys. zł oraz Nr WIR.III.7570.493.2019.MB na kwotę 187,9 tys. zł; 3 lutego 2021 r. - Nr WIR.III.7570.488.2019.MB na kwotę 878,0 tys. zł oraz Nr WIR.III.7570.491.2019.MB na kwotę 819,7 tys. zł.

⁹⁴ Odsetki za zwłokę wynikają z czterech decyzji Wojewody z 21 października 2021 r.: Nr WIR.III.7570.488.2019.MB na kwotę 15,6 tys. zł, Nr WIR.III.7570.489.2019.MB na kwotę 12,6 tys. zł, Nr WIR.III.7570.490.2019.MB na kwotę 33,1 tys. zł, Nr WIR.III.7570.493.2019.MB na kwotę 3,7 tys. zł i dotyczą odszkodowań wypłaconych na podstawie czterech decyzji Wojewody z 7 stycznia 2021 r. Nr WIR.III.7570.488.2019.MB, Nr WIR.III.7570.489.2019.MB, Nr WIR.III.7570.490.2019.MB, Nr WIR.III.7570.493.2019.MB.

⁹⁵ Dalej: „WIR”.

⁹⁶ Dział 700, rozdział 70005, § 4590 na kwotę 4 147,8 tys. zł i § 4600 na kwotę 69,2 tys. zł.

⁹⁷ Na kwotę 2 310,6 tys. zł wynikający z dwóch decyzji Wojewody z 7 stycznia 2021 r. Nr WIR.III.7570.489.2019.MB i Nr WIR.III.7570.490.2019.MB, które stały się ostateczne z dniem 29 stycznia 2021 r.

⁹⁸ W miesięcznych sprawozdaniach Rb-28 za luty, marzec, kwiecień i maj w zobowiązania w łącznej kwocie 4 217,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 3495-3592)

Dyrektor BFI i Główny Księgowy Urzędu poinformowały, że kserokopie przedmiotowych decyzji Wojewody wpłynęły do BFI w styczniu 2021 r. Stanowiły one załączniki do pisma w sprawie zabezpieczenia środków w Planie finansowym. Dokumenty księgowe złożone do BFI w celu ujęcia ich w księgach rachunkowych powinny zawierać między innymi właściwą klasyfikację budżetową, dołączony dokument pn. „Zabezpieczenie środków finansowych na realizację wydatku”. Przedłożone decyzje nie zawierały tych elementów, co było powodem nieujęcia ich w ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 3470-3488)

NIK wskazuje, że zgodnie z § 15 ust 3 polityki rachunkowości Urzędu⁹⁹, podstawą zapisu w księgach rachunkowych są dowody źródłowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej w tym zewnętrzne własne – w oryginale przekazane. Pomimo wskazania w § 17 ust 3 polityki rachunkowości Urzędu przepisu, że „do każdego dowodu księgowego należy dołączyć dokument – zabezpieczenie środków finansowych na realizację wydatku – potwierdzający zabezpieczenie środków w planie finansowym jednostki”, fakt niesporządzenia tego dokumentu przez WIR w miesiącu powstania zobowiązania, nie może zwalniać z obowiązku zaewidencjonowania zobowiązań powstałych w styczniu i lutym 2021 r. na łączną kwotę 4 217,0 tys. zł wynikających z sześciu decyzji Wojewody, mając na uwadze art. 3 ust 1 pkt 20 ustawy o rachunkowości zgodnie, z którym zobowiązania to wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości.

4. Pierwszą ratę polisy ubezpieczeniowej¹⁰⁰ na kwotę 23,3 tys. zł zapłacono dziewięć dni po terminie płatności¹⁰¹, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 upf. Powstałe zobowiązanie na kwotę 23,3 tys. zł nie zostało ujęte w księgach rachunkowych za luty 2021 r., co było niezgodne z art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Przypisu zobowiązania - strona Ma konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” - dokonano 2 marca 2021 r., zapłaty natomiast 3 marca 2021 r. W konsekwencji nie wykazano w sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za okres od początku roku do dnia 28 lutego 2021 r. (dział 750, rozdział 75011 §4430) zobowiązania w kwocie 23,3 tys. zł. Z tytułu nieterminowej zapłaty składki za ratę polisy, nie zapłacono odsetek.

(akta kontroli str. 3425-3429, 3560-3577)

Dyrektor BFI wyjaśniła, że przyczyną nieterminowej zapłaty polisy było niezłożenie w terminie dyspozycji płatności przez pracownika Oddziału Logistyki w BFI, co wynikało ze spiętrzenia prac związanych z epidemią wirusa SARS-CoV-2 oraz braków kadrowych. Przyczyną nieujęcia tego zobowiązania do lutego 2021 r. na koncie 201 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami” było złożenie w dniu 2 marca 2021 r. polecenia przelewu.

(akta kontroli str. 3430-3434)

NIK wskazuje, że zgodnie z § 21 ust. 2 polityki rachunkowości Urzędu, w celu dotrzymania terminów sprawozdań z wykonania planu wydatków budżetowych w ewidencji księgowej – w kosztach i zobowiązaniach – ujmuje się kwoty

⁹⁹ Przyjętej zarządzeniem nr 3/2017 Dyrektora Generalnego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego z 27 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości dla Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – dysponenta III stopnia części budżetowej 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie, dalej polityka rachunkowości Urzędu.

¹⁰⁰ Polisy Nr: 1055654717, 1055640033, 1055672379 zawarte na okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

¹⁰¹ Termin płatności pierwszej raty 20 luty 2021 r., zapłata 3 marca 2021 r.

zobowiązań wynikające z faktur oraz innych dokumentów księgowych wystawionych przez kontrahentów w miesiącu sprawozdawczym i dotyczące tego okresu sprawozdawczego, które zostały dostarczone do księgowości i zatwierdzone do wypłaty do trzeciego dnia roboczego (włącznie) każdego następnego miesiąca.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich w części 85/04 zrealizowane w kwocie 9 511,0 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach) były o 35,2% wyższe od ich wykonania w 2020 r. Wydatki zostały przeznaczone na realizację projektów pn.: „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych”¹⁰², „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap IV”¹⁰³ i „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I”¹⁰⁴, prowadzonych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

(dowód: akta kontroli str. 997, 1163, 2579-2580)

Badaniem w zakresie prawidłowości przeniesień środków z rezerwy celowej budżetu środków europejskich objęto pięć decyzji zwiększających plan wydatków na łączną kwotę 9 511,0 tys. zł¹⁰⁵, tj. 100% środków, które zwiększyły wydatki budżetu środków europejskich części. Zapotrzebowanie na środki było celowe, a kwoty wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań wskazanych w decyzjach.

(akta kontroli str. 2579-2627)

W Urzędzie (u dysponenta trzeciego stopnia) w 2021 r. nie planowano i nie dokonano wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 1297)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2021 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie ponoszonych wydatków.

W wyniku kontroli 14,3% wydatków budżetu państwa zrealizowanych w części 85/04 i 8,8% wydatków Urzędu stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i aktach wykonawczych, z wyłączeniem wydatków na wypłatę odszkodowań w łącznej wysokości 4 217,0 tys. zł z tytułu przejęcia na rzecz Skarbu Państwa prawa własności nieruchomości, na podstawie ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego, które poniesiono po upływie terminu ich wymagalności, czego skutkiem była konieczność wypłacenia odsetek za zwłokę w wysokości 65,0 tys. zł. Po terminie zapłacono także ratę polisy ubezpieczeniowej w kwocie 23,3 tys. zł.

Wydatki w zakresie badanej próby dotacji (14,0%) rozliczono w sposób prawidłowy i terminowy. Wojewoda przekazywał jednostkom dotacje w terminach umożliwiających prawidłową realizację zadań oraz rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/04. Stwierdzone w ww. obszarze nieprawidłowości nie miały zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

¹⁰² Zakupiono samochód specjalny z podnośnikiem hydraulicznym i samochód z drabiną mechaniczną.

¹⁰³ Zakupiono ciężki samochód ratownictwa technicznego do usuwania skutków kolizji drogowych i Opla Zafira.

¹⁰⁴ Zakupiono lekki samochód rozpoznawczo-ratowniczy z napędem terenowym i średni pojazd specjalny P-GAZ.

¹⁰⁵ W rozdziale 75410, § 6067.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie i sprawozdań jednostkowych KPUW (urzędu obsługującego Wojewodę):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem 2020 r. (Rb-28 NW);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/04 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 591-674, 683-724, 1044-1174, 1201-1229, 3217-3248, 3267-3324)

Kontrola zarządcza zapewniała prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Sprawozdania były sprawdzane kolejno przez Kierownika Oddziału oraz Głównego Księgowego pod względem prawidłowości, rzetelności i wiarygodności danych. Po zatwierdzeniu przez Głównego Księgowego sprawozdanie przekazywano do kierownika jednostki w celu ostatecznego zatwierdzenia.

(akta kontroli str. 2630-2638)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania te opracowywano terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.

OBSZAR

4. Środki z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

W dniu 30 lipca 2019 r. Wojewoda zawarł z Ministrem Infrastruktury Porozumienie w sprawie określenia warunków dofinansowania z Funduszu rozwoju przewozów

autobusowych o charakterze użyteczności publicznej¹⁰⁶ w województwie kujawsko-pomorskim¹⁰⁷, w którym zgodnie z art. 11 ustawy o Funduszu określono m.in. sposób i termin wypłaty dofinansowania ze środków Funduszu, zasady i warunki wykorzystania i zwrotu dofinansowania oraz wytyczne dotyczące treści umowy o dopłatę.

(akta kontroli str. 2864-2869)

Na 2021 r. dysponent Funduszu, tj. Minister Infrastruktury przyznał dla województwa kujawsko-pomorskiego środki w wysokości 49 293,7 tys. zł na dofinansowanie realizacji zadań własnych organizatorów (jst) w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Środki te stanowiły 99,2% kwoty przyznanej dla województwa na 2020 r. (49 695,0 tys. zł)¹⁰⁸. Wojewoda niezwłocznie po otrzymaniu od dysponenta Funduszu informacji w przedmiotowej sprawie zamieścił w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) na stronie internetowej Urzędu¹⁰⁹ ogłoszenie o naborze wniosków o objęcie w 2021 r. dopłatą z Funduszu, w którym zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o Funduszu poinformował o kwocie środków przyznanych dla województwa i wskazał termin na złożenie wniosku o objęcie dopłatą w 2021 r.¹¹⁰.

(akta kontroli str. 2874-2876, 2895-2900, 2904)

Zgodnie z art. 28 ustawy o Funduszu, Wojewoda na dzień 31 sierpnia 2021 r. dokonał analizy zaangażowania środków na dofinansowanie przewozów autobusowych przewidzianych dla województwa na 2021 r. i terminowo przekazał te informacje dysponentowi Funduszu¹¹¹. Uwzględniając zamieszczoną w BIP przez dysponenta Funduszu informację o łącznej sumie środków przeznaczonych dla wszystkich województw, w ramach dodatkowych naborów wniosków na 2021 r. na dofinansowanie zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, Wojewoda 21 września 2021 r. opublikował ogłoszenie o naborze wniosków¹¹².

(akta kontroli str. 2886-2888, 2896, 2899-2900)

26 lutego 2021 r. Wojewoda ogłosił dodatkowy nabór wniosków¹¹³, który nie znajdował jednak uzasadnienia w obowiązujących przepisach, tj. w ww. art. 24 ust. 4 i art. 28 ustawy o Funduszu. Dyrektor WIR wyjaśnił, że nabór ten poprzedzony był analizą zaangażowania środków Funduszu, a przed jego ogłoszeniem Wojewoda zwrócił się pismem¹¹⁴ do Ministerstwa Infrastruktury z prośbą o udzielenie zezwolenia na przeprowadzenie w I kwartale 2021 r. dodatkowego naboru wniosków o objęcie dopłatą z Funduszu. W odpowiedzi¹¹⁵ na powyższe zapytanie poinformowano, że (...) *w ocenie Ministerstwa Infrastruktury nabór wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą może być prowadzony przez Wojewodów w sposób ciągły i ogłaszany stosownie do zapotrzebowania zgłaszanego przez organizatorów publicznego transportu zbiorowego w danym województwie.*

¹⁰⁶ Dalej: „Fundusz”.

¹⁰⁷ Dalej: „Porozumienie”.

¹⁰⁸ Kwota przyznana dla województwa na 2019 r. wynosiła 18 498,6 tys. zł.

¹⁰⁹ <https://bip.bydgoszcz.uw.gov.pl/416/fundusz-rozwoju-przewozow-autobusowych-o-charakterze-uzytecznosci-publicznej>

¹¹⁰ Pismo od Dysponenta Funduszu wpłynęło do Urzędu 29 października 2020 r., a 3 listopada 2020 r. Wojewoda zamieścił informację w BIP – ogłoszenie o naborze nr 1/2021/FRPA.

¹¹¹ 2 września 2021 r. informacje dostarczono elektronicznie poprzez platformę ePUAP, a także wysłano wersję papierową. Kwota środków niezaangażowanych w województwie na dzień 31 sierpnia 2021 r. wyniosła 16 340,1 tys. zł.

¹¹² Nabór nr 3/2021/FRPA.

¹¹³ Nabór nr 2/2021/FRPA.

¹¹⁴ Znak: WIR.IV.801.1.3.2021.AW z 1 lutego 2021 r.

¹¹⁵ Pismem z 23 lutego 2021 r. znak: DTD-6.4312.11.2021.

(akta kontroli str. 2881-2883, 2992-2994)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że zgodnie z przepisami epizodycznymi zawartymi w Dziale IV ustawy o Funduszu, art. 16 nie stanowił podstawy do ogłaszania dodatkowych naborów wniosków o objęcie dopłatą na rok 2021, a co za tym idzie Wojewoda winien zorganizować tylko i wyłącznie dwa nabory wniosków, stosując w przypadku pierwszego przepisy wynikające z art. 24 ust. 4, a w przypadku drugiego art. 28 ww. ustawy. Wydana w tym przypadku zgoda Dysponenta Funduszu na zorganizowanie dodatkowego naboru wniosków, nie zwalniała Wojewody z obowiązku stosowania przepisów powszechnie obowiązujących. Należy jednak zauważyć, że w tym przypadku działania Wojewody zmierzały do optymalizacji wykorzystania środków Funduszu zapewniając, że środki niewykorzystane w wyniku ogłoszonego pierwszego naboru mogłyby być przeznaczone na zorganizowanie dodatkowych przewozów, co bez wątpienia sprzyjało realizacji celu powołania Funduszu, tj. wpływało pozytywnie na zwiększenie dostępności obywateli do autobusowego publicznego transportu zbiorowego.

W 2021 r. do KPUW wpłynęło łącznie 66 wniosków o objęcie w 2021 r. dopłatą z Funduszu. Pozytywnie rozpatrzono 61 wniosków, a pięć wniosków zostało odrzuconych¹¹⁶.

(akta kontroli str. 2904)

Szczegółowym badaniem objęto łącznie 15 wniosków złożonych przez jst – wszystkie wnioski odrzucone (pięć) oraz 10 wniosków, w wyniku których podpisano umowy¹¹⁷.

(akta kontroli str. 2901-2902, 3127-3128)

W wyniku badania ustalono, że:

- żaden z wniosków nie został doręczony do Urzędu po upływie wskazanego na stronie BIP terminu na złożenie wniosku o objęcie dopłatą ze środków Funduszu na rok 2021;
- w przypadku wniosków niekompletnych Wojewoda wzywał organizatorów do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie, a w przypadku niedostarczenia dokumentów / uzupełnienia danych w wyznaczonym terminie, pozostawiał wniosek bez rozpatrzenia (art. 24 ust. 5 pkt 2 ustawy o Funduszu)¹¹⁸;
- wszystkie pozytywnie rozpatrzone wnioski były kompletne, tj. zawierały dane wymagane art. 24 ust. 6 ustawy o Funduszu i dołączano do nich dokumenty potwierdzające dane i informacje wskazane we wniosku, o których mowa w art. 24 ust. 7 ww. ustawy¹¹⁹;

¹¹⁶ Liczba wniosków o objęcie dopłatą z Funduszu w 2020 r. złożonych i rozpatrzonych pozytywnie wyniosła odpowiednio 37 i 34.

¹¹⁷ Doboru dokonano w sposób celowy przy założeniu zweryfikowania co najmniej 35% środków przyznanych na podstawie umów. Łączna wartość środków przyznanych na podstawie podpisanych umów na 2021 r. wyniosła 33 615,2 tys. zł, łączna wartość badanych wniosków/umów 11 772,6 tys. zł (35%).

¹¹⁸ W badanej próbie w 13 przypadkach Wojewoda wzywał organizatorów do uzupełnienia wniosków, z czego dwóch z nich w wyznaczonym terminie nie uzupełniło wymaganych danych, co skutkowało pozostawieniem tych wniosków bez rozpatrzenia.

¹¹⁹ M.in. porozumienie lub projekt porozumienia w przypadku organizowania publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych dwóch lub więcej organizatorów; mapy poglądowe z oznaczeniem dróg publicznych, po których odbywać się będą przewozy autobusowe objęte wnioskiem z zaznaczeniem linii komunikacyjnych, miejscowości początkowej i końcowej oraz wykazem przystanków autobusowych; schemat połączeń komunikacyjnych z zaznaczonymi liniami komunikacyjnymi oraz przystankami; projekt rozkładu jazdy dla linii komunikacyjnych objętych wnioskiem; oświadczenie, że linia/linie komunikacyjne nie funkcjonowały co najmniej trzy miesiące przed dniem 18 lipca 2019 r.; potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie obowiązujących w okresie trzech miesięcy przed 18 lipca 2019 r. zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów osób / umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego; kalkulacje planowanej w poszczególnych miesiącach wielkości pracy eksploatacyjnej i deficytu netto.

- rozpatrując wnioski Wojewoda brał pod uwagę kryteria określone w art. 25 ust. 1-3 ustawy o Funduszu przy uwzględnieniu rozporządzeń w sprawie wniosków o objęcia dopłat¹²⁰;
- każdorazowo po rozpatrzeniu wniosków Wojewoda poinformował jst o objęciu dopłatą przewozów autobusowych ze środków Funduszu albo o nieobjęciu taką dopłatą
- przed przyznaniem organizatorowi dopłaty Wojewoda weryfikował spełnienie warunków, o których mowa w art. 23 ust. 2 ustawy o Funduszu.

(akta kontroli str. 3018-3029, 3129-3169)

Na 2021 r. Wojewoda zawarł z jst łącznie 61 umów o dopłatę ze środków Funduszu na dofinansowanie do realizacji zadań własnych organizatora dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Wysokość środków przyznanych jst przez Wojewodę na podstawie tych umów wyniosła łącznie 33 615,2 tys. zł, natomiast wysokość środków wykorzystanych przez organizatorów na podstawie tych umów za zrealizowane w 2021 r. przewozy wyniosła 27 265,6 tys. zł (81,1% środków przyznanych organizatorom na podstawie umów)¹²¹.

(akta kontroli str. 2901-2902)

Szczegółowym badaniem objęto 10 umów o objęcie dopłatą ze środków Funduszu. Ustalono, że zawarte przez Wojewodę z jst umowy o dopłatę zawierały wszystkie niezbędne elementy określone w art. 27 ust. 2 ustawy o Funduszu, tj.: linie komunikacyjne, na których będą wykonywane przewozy autobusowe, ich długość oraz częstotliwość połączeń na tych liniach, wielkość pracy eksploatacyjnej, wyrażonej w wozokilometrach, wykonywaną na tych liniach, maksymalną kwotę dopłaty w wysokości nie większej niż zawarta we wnioskach o objęcie dofinansowaniem, termin i sposób rozliczenia i przekazywania dopłat, termin i zasady zwrotu dopłaty, zasady i termin składania wniosku o dopłatę oraz jego wzór.

(akta kontroli str. 3031-3043, 3140-3169)

Badaniem objęto także wszystkie wnioski o dopłatę złożone w ramach kontrolowanych umów – łącznie 117 wniosków. Ustalono, że:

- w KPUW przyjęty został miesięczny okres rozliczeniowy¹²², co umożliwiałoby przekazywanie środków organizatorom po zakończeniu danego okresu rozliczeniowego;
- wszystkie objęte badaniem wnioski o dopłatę złożone zostały na zasadach i w terminach wynikających z umowy o dopłatę¹²³, a dane i informacje w nich zawarte dotyczące m.in. wykonania pracy przewozowej przez operatora¹²⁴

¹²⁰ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z dnia 9 sierpnia 2019 r. (Dz. U. poz. 1514) oraz z dnia 26 marca 2021 r. (Dz. U. poz. 582, rozporządzenie obowiązujące od 1 kwietnia 2021 r.).

¹²¹ Łączna wysokość środków przyznanych przez Wojewodę na podstawie 34 umów zawartych na 2020 r. i wysokość środków wykorzystanych przez organizatorów na ich podstawie wyniosły odpowiednio 10 914,8 tys. zł i 9 124,3 tys. (83,6 % środków przyznanych organizatorom na podstawie umów).

¹²² Zgodnie z umową wnioski o dopłatę organizator składa w terminie do 5 dnia miesiąca następującego po miesiącu objętym wnioskiem o dopłatę, z zastrzeżeniem, iż wniosek o dopłatę za miesiąc grudzień składa się w terminie do dnia 5 grudnia, a dane przedstawione we wniosku za miesiąc grudzień mają charakter szacunkowy. W § 2 ust. 4 wskazano ponadto, że w przypadku niedotrzymania terminu złożenia wniosku o dopłatę, spowodowanego zaistnieniem szczególnej sytuacji, na umotywowany wniosek Organizatora, Wojewoda może wyznaczyć dodatkowy termin na jego złożenie.

¹²³ W 16 przypadkach na wniosek organizatora Wojewody o wyznaczył dodatkowy termin na złożenie wniosku.

¹²⁴ Zgodnie definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. 2021 r., poz. 1371 ze zm., dalej: „ustawa o publicznym transporcie zbiorowym”) operator publicznego transportu zbiorowego to samorządowy zakład budżetowy oraz przedsiębiorca uprawniony do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób, który zawarł z organizatorem publicznego transportu zbiorowego umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, na linii komunikacyjnej określonej w umowie.

potwierdzały przekazywane¹²⁵ dokumenty (kserokopie faktur, rachunków lub innych dokumentów finansowych);

- wszystkie wnioski o dopłatę zostały rozpatrzone pozytywnie i na ich podstawie Wojewoda przekazał dopłaty na wskazane w umowach rachunki bankowe jst, w terminie wynikającym z zawartych umów o dofinansowanie, tj. niezwłocznie po uzyskaniu dofinansowania od dysponenta Funduszu i pozytywnym zweryfikowaniu wniosku o dopłatę oraz dokumentów potwierdzających zawarte w nim dane. Wysokość środków przekazanych jst przez Wojewodę na podstawie objętych badaniem wniosków wyniosła łącznie 8 923,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 2864-2867, 3032-3043, 3140-3169, 3171-3191)

W 2021 r. Wojewoda przekazał dysponentowi Funduszu 23 wnioski o przyznanie środków na realizację wniosków o dopłaty na łączną kwotę 27 957,9 tys. zł. Środki w wysokości określonej w tych wnioskach przekazane zostały na rachunek Wojewody. Składanie wniosków do dysponenta Funduszu oraz przekazywanie środków na rachunek Wojewody następowało w terminach wskazanych w Porozumieniu¹²⁶. Z przekazanego przez dysponenta Funduszu dofinansowania Wojewoda wydatkował łącznie 27 265,6 tys. zł (97,5%). Niewykorzystana kwota w wysokości 692,3 tys. zł została zgodnie z przepisami Porozumienia zwrócona na rachunek dysponenta Funduszu¹²⁷.

(akta kontroli str. 3044-3121)

Stwierdzono ponadto, że:

- w Urzędzie nie ustalono regulacji wewnętrznych określających zasady postępowania w zakresie zarządzania, przyznawania, w tym przekazywania środków z Funduszu;
- w celu umożliwienia przepływu środków finansowych na realizację zadań Funduszu Wojewoda otworzył wymagany Porozumieniem wyodrębniony rachunek bankowy dedykowany wyłącznie dofinansowaniu zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej;
- w KPUW prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową zdarzeń związanych z dofinansowaniem wskazanych zadań na terenie województwa;
- nie wystąpiły sytuacje, aby w Urzędzie środki Funduszu były wykorzystywane na inne cele niezwiązane z dofinansowaniem przewozów autobusowych;
- nie wystąpiły przypadki opóźnień w przekazaniu środków z Funduszu organizatorom wnioskującym o dopłatę w 2021 r. z przyczyn braku środków dostępnych na rachunku Funduszu;
- nie wystąpiły przypadki dopłat do przewozów autobusowych podlegających zwrotowi;
- Wojewoda przeprowadził kontrole u czterech organizatorów przewozów autobusowych funkcjonujących w województwie (wszystkie uwzględnione w planie kontroli na rok 2021). Kontrole dotyczyły m.in.: sposobu i terminowości wykonania zadania, na które zostało udzielone dofinansowanie, prawidłowości

¹²⁵ W określonych w umowie terminach, tj. nie później niż do 20 dnia miesiąca, następującego po miesiącu, którego dotyczy rozliczenie, z zastrzeżeniem, że dokumenty za miesiąc grudzień należy przekazać nie później niż do 10 stycznia 2022 r.

¹²⁶ Tj. przekazanie wniosku do 6 dnia roboczego miesiąca, w którym przekazane zostaną środki na realizację wniosków o dopłatę (w uzasadnionych przypadkach Wojewoda może przedłożyć dodatkowy wniosek w danym miesiącu; ostatni wniosek w danym roku może być złożony w terminie do 20 grudnia danego roku), przekazanie środków na rachunek Wojewody do 6 dni roboczych licząc od dnia przekazania przez Wojewodę poprawnie sporządzonego wniosku, jednak nie później niż do dnia 31 grudnia.

¹²⁷ Data operacji 28 stycznia 2022 r.

wyliczenia dopłaty pod względem zgodności z umową o dopłatę, zgodności umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z wymogami ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz terminowości składania wniosków o dopłatę i sprawozdań z realizacji umów o dopłatę¹²⁸. Liczba kontroli oraz wartość skontrolowanych środków wypełniały limity określone w art. 18 ust. 2 ustawy o Funduszu¹²⁹. W 2021 r. Wojewoda nie przeprowadzał kontroli nieprzewidzianych w okresowym planie kontroli;

- w Urzędzie nie były przeprowadzane kontrole w zakresie przyznawania dopłat ze środków Funduszu;
- Wojewoda w sposób prawidłowy wywiązał się z obowiązków sprawozdawczych określonych w art. 19 ustawy o Funduszu¹³⁰ oraz w § 6 Porozumienia¹³¹.

(akta kontroli str. 2895-2896, 2998, 2905-2926, 2951-2971, 3123-3126, 3192-3202)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację zadań nałożonych w 2021 r. na Wojewodę ustawą o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. W Urzędzie przestrzegano uregulowań określonych w Porozumieniu zawartym z dysponentem Funduszu. Wojewoda w sposób legalny i rzetelny wywiązał się w z nałożonych na niego zadań w zakresie zarządzania i przyznawania, w tym przekazywania organizatorom środków z Funduszu oraz z obowiązku działań kontrolnych i sprawozdawczych.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Niezwłoczne podejmowanie działań windykacyjnych wobec dłużników.
2. Zaciąganie zobowiązań do wysokości planu wydatków i terminowe ich regulowanie.
3. Wprowadzanie do ksiąg rachunkowych zdarzeń gospodarczych, które nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym.

¹²⁸ Ustalenia przeprowadzonych kontroli: [1] w dwóch przypadkach nie ujawniono nieprawidłowości, [2] podczas jednej kontroli stwierdzono uchybienia w zakresie terminu składania sprawozdań kwartalnych [3] podczas jednej kontroli stwierdzono brak ujęcia w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego postanowień art. 25 ust. 3 pkt 6 i 20 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1371, ze zm.), a także uchybienia dotyczące terminów przedłożenia faktury potwierdzającej realizację przewozów autobusowych oraz sprawozdania kwartalnego; zalecono podjęcie działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości, podmiot kontrolowany poinformował o wykonaniu zaleceń.

¹²⁹ 5% środków przekazanych przez Wojewodę organizatorom w 2020 r. oraz 15 % organizatorów funkcjonujących w 2020 r. w województwie, z którymi zawarto umowę o dopłatę.

¹³⁰ Roczne sprawozdanie za 2021 r. (sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik do Porozumienia) zostało przedstawione dysponentowi Funduszu 29 marca 2022 r. Przyjęty zakładowy plan kont umożliwił sporządzenie sprawozdania w wymaganej szczegółowości. W sprawozdaniu wskazano rzetelne dane dotyczące wysokości dofinansowania, przekazanej przez dysponenta Funduszu do Wojewody, kwoty dopłat wydatkowanych przez Wojewodę w roku kalendarzowym, liczby organizatorów, którym przekazano dopłatę w roku kalendarzowym, liczby operatorów wykonujących przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej, które zostały częściowo sfinansowane ze środków Funduszu, liczby linii komunikacyjnych, na których wykonywane były przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej, które zostały częściowo sfinansowane ze środków Funduszu oraz łącznej wielkości pracy eksploatacyjnej na tych liniach.

¹³¹ Sprawozdania kwartalne (za 2021 r.) sporządzane były według wzoru stanowiącego załącznik do Porozumienia, zawierały wszystkie wymagane dane i przekazywane były terminowo (do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu kończącym kwartał).

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹³² umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 13 kwietnia 2022 r.

Kontrolerzy

(-) Monika Kazmierczak
specjalista kontroli państwowej

(-) Hanna Loch-Klimek
specjalista kontroli państwowej

(-) Jolanta Szydłowska-
Hęsiak
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki

¹³² Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

